

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Översiktsplan för Rättviks kommun, del 4

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Bakgrund	5
3	Syfte	5
4	Metod	6
5	Urval av utredningsområden för LIS.....	6
6	Analys	7
6.1	Bebyggelse	7
6.2	Infrastruktur	7
6.3	Service	7
6.4	Slutsats av urval.....	7
7	Särskild restriktivitet i valet av LIS-områden	10
8	Riktlinjer	11
9	LIS-områden	12
9.1	Storejen - Lillejen, Ejheden	12
9.2	Skattungen, Näset - Tenninge	14
9.3	Amungen, Dalfors	18
9.4	Oresjön, Furudal	20
9.5	Bysjön, Kärvsåsen - Gulleråsen	24
9.6	Sinksjön, Ånderåsen	26
9.7	Backtjärnen, Finnbacka	28
9.8	Amungen, Dalstuga	30
9.9	Norra Tjällassen	32
9.10	Ljugaren, Långnåset	34
9.11	Ljugaren, Dådran	36
9.12	Gryssen, Östbjörka	38
9.13	Ljugaren, Born	40
9.14	Gärdsjön, Nedre Gärdsjö - Ingels	44
9.15	Nittsjösjön, Nittsjö	46
9.16	Siljan, Ickviken - Vikarbyn	48
9.17	Siljan, Stumsnäs	52
9.18	Siljan, Tina	54
9.19	Långsjön, Ollasbodarna	57
9.20	Siljan, Båthamnen	60
9.21	Siljan, Lerdal	62
10	Konsekvenser	63
10.1	Sociala konsekvenser	63
10.2	Ekologiska konsekvenser	63
10.3	Ekonomiska konsekvenser	64
11	Genomförande och uppföljning	65
11.1	Genomförande	65
11.2	Uppföljning	65
12	Källor.....	66
13	Bilagor	67

1 Sammanfattning

Rättviks kommun har under 2013 med komplettering under 2014 och 2017 tagit fram en plan för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som en del av översiktsplanen, utvecklad under samma tid. LIS-planen för kommunen är förslag till framtida vatten- och markanvändning.

Detta ger ett ändamålsenligt strandskydd som tillåter utveckling av landsbygden genom bostäder, fritidsbostäder och allmänna platser. Det kan bli platser för verksamheter, service, fritid såväl som för bevarande.

Planen ger också ett underlag för dialog mellan stat och kommun beträffande allmänna intressen. Genom val av områden som kan utvecklas kan en levande landsbygd stärkas. Genom ändring av strandskyddslagstiftningen som trädde i kraft år 2009 uppstod mer reglage kring byggande i strandnära lägen. Framtagande av LIS-planer är ett sätt att ge argument för eller emot exploatering trots de nya regleringarna.

21 områden av 24 inventerade har tagits fram som lämpliga för LIS och denna rapport syftar till att presentera varför dessa områden är utvalda, områdesspecifika värden samt hur exploatering bör skötas.

2 Bakgrund

Rättviks kommun har under flera år haft en negativ populationstrend, men det senaste året har antalet kommuninvånare ökat. Glesbygdskommuner kämpar för att kunna bibehålla den positiva populationstrenden och öka antalet invånare. På sikt måste önskemålet och behovet av attraktiva bolägen i flera delar av kommunen mötas.

Kommunen avser att i samband med sin översiktsplanering peka ut ett antal områden för landsbygdsutveckling i strandnära områden. I kommunen finns gott om vattenområden i form av sjöar, älvar och bäckar där strandskydd råder 100 meter från strandlinjen på land och i vatten. I kommunen finns ett 60-tal byar och det är av stor vikt att ny bebyggelse kan tillkomma utanför centrala Rättvik och att befintlig service kan behållas och utvecklas. Stora delar av kommunen och majoriteten av byarna ligger inom riksintresset Siljanområdet med omgivande sjösystem där reglerna gällande LIS får tillämpas med viss begränsning.

I Rättvik ska möjligheten till differentierat strandskydd användas för att:

- Öka befolkningen på landsbygden och i våra byar.
- Ge underlag för att behålla och utveckla befintlig service.
- Öka landsbygdens attraktivitet för turism och fritidsverksamhet.

Utppekandet av ett LIS-område upphäver inte strandskyddet och även fortsättningsvis krävs dispens för åtgärder. Inom LIS-områden tillkommer dock två särskilda skäl som kan ligga till grund för en dispens. Dispens kan med LIS även ges för:

- Ett strandnära läge för en byggnad, verksamhet, anläggning eller åtgärd som bidrar till utvecklingen av landsbygden.
- Enstaka en- eller tvåbostadshus med tillhörande komplementbyggnader och andra åtgärder om huset eller husen avses att uppföras i anslutning till ett befintligt bostadshus.

3 Syfte

Denna plan är en redovisning av arbetet med att ta fram LIS-områden i Rättviks kommun. Den ska översiktligt kartlägga underlag som redan finns i form av kända natur- och kulturvärden, friluftslivsvärden och hälso-och säkerhetsaspekter men även sammanställa de inventeringar som genomförts med inriktning på natur- och kulturvärden, attraktivitet och tillgänglighet utmed stranden, förekomst av farbar väg samt möjlighet att långsiktigt lösa vatten- och avloppsförsörjning.

4 Metod

Utifrån tre urvalskriterier presenterade under avsnitt 5 och en analys av strukturer som bebyggelse, infrastruktur och service har områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge tagits fram. De tänkta utredningsområdena, totalt 24 stycken av varierande storlek, har inventerats dels av extern konsult, dels av tjänstemän på Samhällsutvecklingsförvaltningen. Av dessa 24 var det 21 områden som lämpade sig som LIS-områden med uppdelning enligt kartor. Sjurberg, Löming och Norra Oresjön valdes bort efter naturinventering, då de har många skyddsvärda områden.

De externa konsulterna har gjort en översiktlig inventering av natur- och kulturvärden i strandnära miljöer. Varje område har beskrivits med text och bild samt markerats på karta. Kartmarkeringarna har renritats av samhällsutvecklingsförvaltningen och återfinns i bilagan. Den största delen av inventeringen genomfördes under hösten 2013. Komplettering med två områden skedde under vintern 2014 och ytterligare två områden under sommaren 2017.

Ej bilagt till planeringsunderlaget är ca 300 foton från områdena som finns tillgängliga hos samhällsutvecklingsförvaltningen.

Utöver externa konsultens inventering har tjänstemän på samhällsutvecklingsförvaltningen besökt områdena för att bilda sig en uppfattning om områdets attraktivitet, tillgänglighet till stranden samt möjlighet till farbar väg och långsiktig lösning för vatten- och avloppsförsörjning. Detta har sedan sammanställts tillsammans med redan kända planeringsunderlag och konsultens inventering. I denna plan återfinns sammanställningen där varje utredningsområde beskrivs med text och karta. Kartmaterialet finns även som GIS-data hos samhällsutvecklingsförvaltningen.

5 Urval av utredningsområden för LIS

För att kunna ta ställning till lämpliga områden och för att begränsa urvalet har tre kriterier för urval av områden tagits fram. Dessa urvalskriterier syftar till att stärka de delar av kommunen där LIS kan bedömas ge störst effekt.

- Kompletteringsbebyggelse i anslutning till befintliga tätorter, byar och bruksmiljöer med närhet till kollektivtrafikstråk.
- Strandområden som redan är ianspråktagna med fritidshus.
- Områden av intresse för besöksnäringen.

6 Analys

För att få fram LIS-områden har även kommunen analyserats utifrån olika strukturer som bebyggelse, infrastruktur och service. Analysen syftar till att synliggöra befintliga strukturer som främjar och kan ge effekt gällande ökat serviceunderlag och fler arbetstillfällen på landsbygden.

Analysen fokuserar på urvalskriteriet gällande kompletteringsbebyggelse i anslutning till befintliga tätorter, byar och bruksmiljöer med närhet till kollektivtrafikstråk. De andra två urvalskriterierna bygger mer på efterfrågan utifrån tidigare strandskyddsärenden samt kännedom om turism- och fritidssatsningar än befintliga strukturer.

6.1 Bebyggelse

Kartan visar befintliga byggnader i kommunen med ett avstånd på 100 meter kring varje byggnad. Avståndet är för att tydliggöra strukturen i aktuell skala.

Befintlig bebyggelse är koncentrerad runt Siljan och upp längs väg 301 till Furudal vid Skattungen och Oresjön. Det finns även några större koncentrationer i östra delen av kommunen. I övrigt är det glest med bebyggelse.

6.2 Infrastruktur

Kartan visar de större vägarna och kollektivtrafikstråken i kommunen. Flertalet av kollektivtrafikstråken grundas på skolskjutsar och har i övrigt få turer.

De större vägarna är främst riksväg 70 samt väg 301 som binder samman Siljanområdet med Furudalsområdet. Kollektivtrafikstråken är tydligt koncentrerade till samma områden och med vissa stråk öster ut.

6.3 Service

Kartan visar serviceorter i kommunen med en buffert på 6 km. Med serviceorter menar vi byar och orter i kommunen där det finns service i form av livsmedelsaffär, tankställe, skola eller förskola. Bufferten på 6 km motsvarar möjligt cykelavstånd. Inom denna radie betraktas LIS kunna utgöra en komplettering i anslutning till tätorterna.

De flesta av kommunens byar har tillgång till någon form av service inom ca 6 km. Livsmedelsaffär och bensinstation finns det tillgång till i nästan varje serviceort. Förskolor eller skolor är koncentrerad till ett färre antal av serviceorterna.

6.4 Slutsats av urval

Utifrån var våra större sjöar och vattendrag är lokaliserade så är befintlig bebyggelse, infrastruktur och service koncentrerad till främst Siljan och stråket upp till Skattungen och Oresjön. I övrigt finns mindre koncentrationer vid Amungens norra och södra del.

Utifrån urvalskriterierna och analysen har totalt 24 utredningsområden tagits fram. Dessa områden varierar i storlek från ca 350 meter till ca 12 km. Efter utredning har 21 områden ansetts lämpliga för LIS.

LJUSDALS KOMMUN

- Serviceorter med en buffert på 6 km
- Livsmedelsaffär
- Förskola/skola
- Bensinstation
- Område på 100 meter kring befintliga byggnader
- Kollektivtrafikstråk

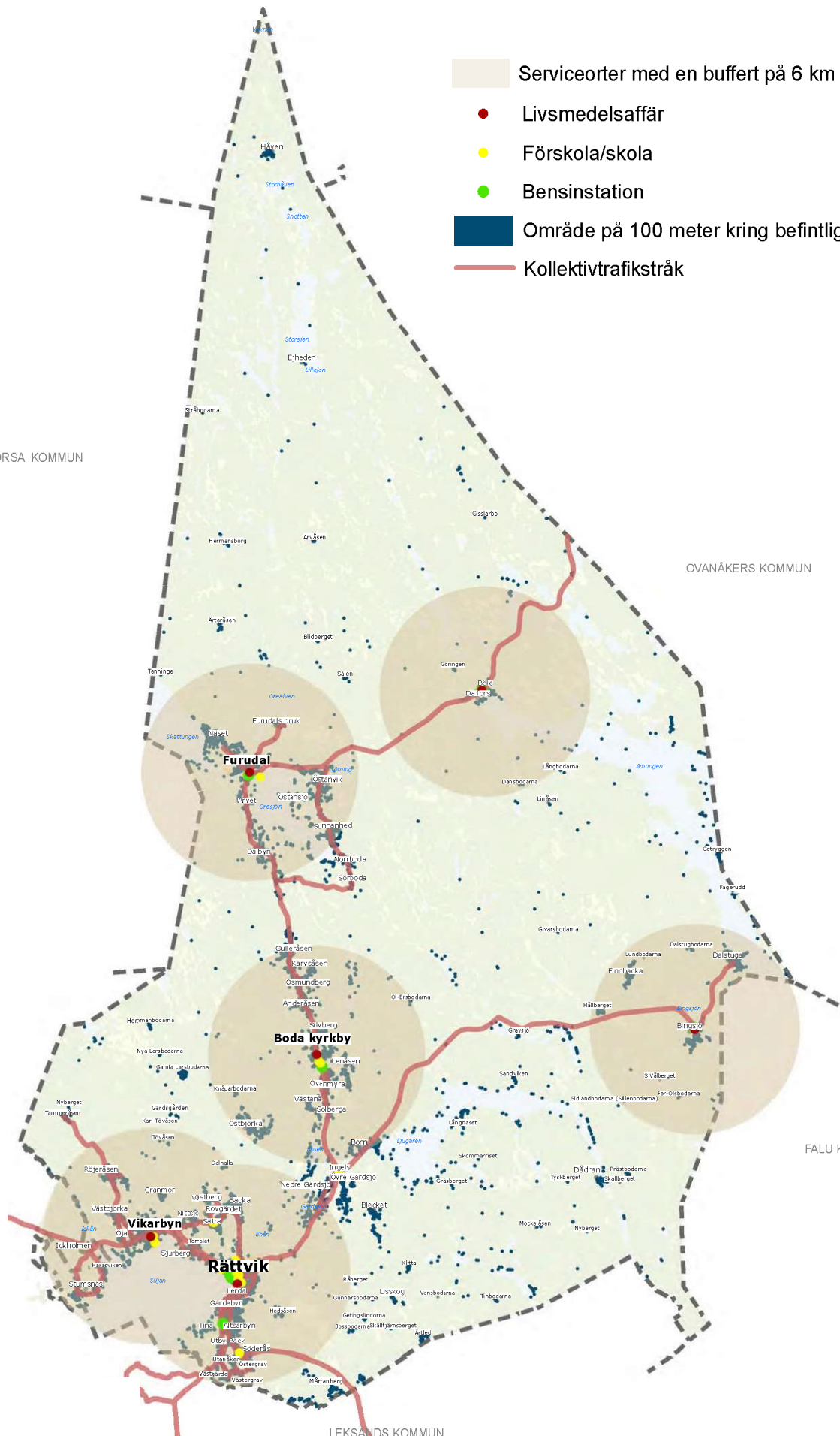
ORSA KOMMUN

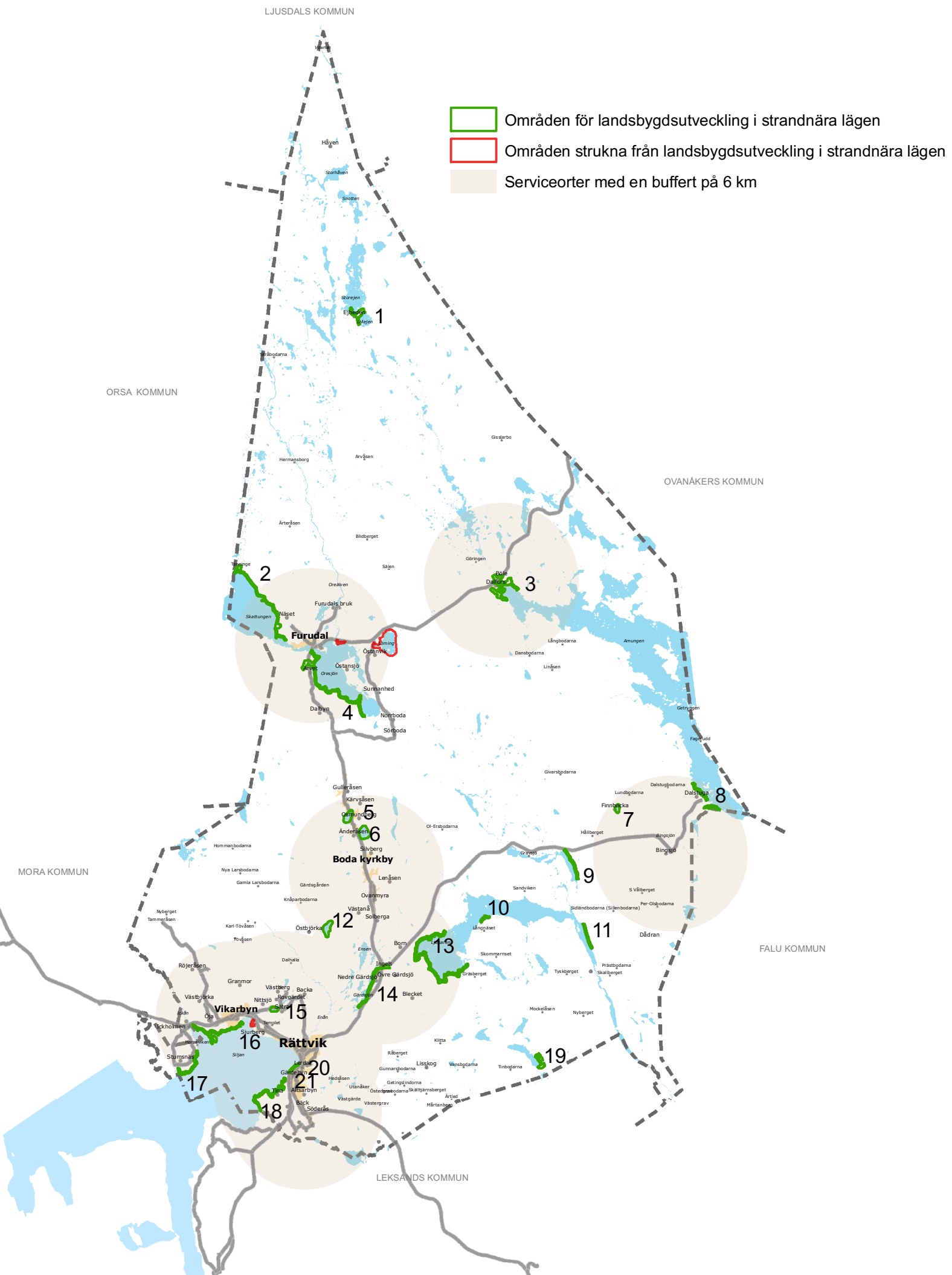
OVANÅKERS KOMMUN

MORA KOMMUN

FALU KOMMUN

LEKSANDS KOMMUN

7 Särskild restriktivitet i valet av LIS-områden

Samverkan kring Siljansområdet

Enligt 7 kap. 18 e § är möjligheten att peka ut områden för landsbygds-utveckling i strandnära läge begränsad i vissa delar av landet. Den begränsade möjligheten innebär att kommunen ska vara restriktiv med att peka ut LIS-områden om det råder stor efterfrågan på mark för bebyggelse.

Rättviks kommun påverkas av denna begränsning vid Siljansområdet med Siljan, Skattungen och Oresjön, vilka är av riksintresse för turism och rörligt friluftsliv enligt miljöbalkens 4 kap. Restriktionen och de mellankommunala intressena vid Siljanområdet med dessa sjöar ställer krav på ett samordningsbehov mellan berörda kommuner.

För att kunna få en samsyn kring Siljanområdets stränder har berörda kommuner träffats för tidiga dialoger under 2011 och 2012. Tjänstemän från kommunerna var överens om att områden för landsbygdsutveckling ska pekas ut för förtätning av befintlig bebyggelse.

I Leksands översiktsplan pekas inte några LIS-områden ut kring Siljan då stora delar av stranden redan är bebyggd och då man önskar att spara de orörda delarna. I Moras tematiska tillägg till översiktsplanen görs bedömningen att restriktivitet gällande LIS ska tillämpas vid Siljan och Orsasjön samt i och i närheten av Mora tätort. Restriktiviteten tolkas så att ny bebyggelse ska undvikas i områden där bebyggelse saknas eller bebyggelsen är gles. Mora har inte pekat ut LIS-områden i direkt angränsning till Rättvik. Orsa kommun pekar i sitt förslag till ny översiktsplan ut tre LIS-områden kring sjön Skattungen,

Tätortsnära lägen

Tätortsnära lägen ger särskilda restriktioner i utpekandet av LIS-områden.

För att motivera ett tätortsnära LIS-område är det fördelaktigt om

- ett strandnära läge för byggnaden bidrar till utvecklingen av landsbygden,
- det finns god tillgång till orörda stränder i tätorten,
- lågt bebyggelsetryck råder, i t.ex. mindre tätorter av landsbygdskaraktär,
- byggnationen tillgodoser strandskyddets syften långsiktigt samt har en liten betydelse i fråga om privat exploatering i tätorten, om det är stor efterfrågan på mark i området.

8 Riktlinjer

Fri passage

Vid medgivande av dispens ska allmänhetens tillgång till strandområdet säkras. Det innebär att dispensen ska villkoras med kravet på en fri passage längs med strandlinjen. Kravet på fri passage gäller utöver krav på särskilt skäl och att dispensen inte får motverka strandskyddets syften. Om det för anläggningen eller byggnadens funktion inte är möjligt att säkerställa fri passage behöver dispensen inte villkoras om fri passage. Om tomtplats sträcker sig ända ner till vattenområdet behöver fri passage anordnas.

Åtkomst till fri passage

För allmänhetens tillgång till den fria passagen ska fria ytor mellan bebyggelse finnas med 200-250 meters mellanrum. Detta för att nedgång till stranden ska kunna ske från väg men också för utblickar och bebyggelsestruktur. Vid förtätning kan en längre sträcka utan mellanrum accepteras.

Riksintressen

Ett flertal utredningsområden berörs av riksintressen enligt 3 och/eller 4 kap. Miljöbalken. Under respektive områdesbeskrivning redogör kommunen för vilka riksintressen som berörs och hur dessa ska tillgodoses i prövningsprocesser så att skada på riksintresset undviks. Riksintressen för friluftslivet är ofta mer oprecist avgränsade än riksintressen för naturvård och kulturmiljövård.

Närhet till järnväg

Järnväg kan orsaka både buller, risk genom transport av farligt gods samt olycka vid urspårning. För bostäder i högst två våningar bör en riskhanteringsprocess genomföras om byggnaderna placeras närmare än 70 meter från transportleder för farligt gods.

Översvämningsrisk

Flera av de utredda områdena berörs av SMHI:s kartläggning av översvämningsrisk på ett 100-årsflöde. LIS-områden är valda genom att undvika dessa i största mån. Där översvämningsrisk finns inom LIS-området är risken inom strandkantsområdet och det drabbade området kommer inte att bebyggas.

9 LIS-områden

9.1 Storejen - Lillejen, Ejheden

Beskrivning: Området är naturområde med enstaka bebyggelse i norra delen av kommunen.

Befintliga förhållanden: Ejheden ligger vid sjöarna Storejen och Lillejen och det inventerade området är ca 2,5 km långt. Endast ett fåtal byggnader finns kvar i området, däribland en gammal skola. I byn ligger även en kyrkogård med ett tjugotal gravar. Området ligger mitt i ekoparken Ejheden som sköts av Sveaskog. Inom utredningsområdet dominerar tallskog i öster och nordväst medan det i övrigt är löv- eller blandskog. Den västra sidan av Lillejen är fuktig. Området som helhet är inte slitagekänsligt förutom vid sankare partier.

Det finns farbar väg till området, dock ej året runt. Det saknas information för området om vatten- och avloppsförsörjning. Hela området är populärt och attraktivt för friluftsliv. Det finns möjlighet till bad, fiske, paddling samt vandring, dock utan leder.

Motivering till val av område: Utredningsområdet har valts ut trots Ejhedens avlägsna läge i kommunens norra del, med mer än 6 km till serviceort. Ejheden är ett fall där Ekoparken och den äldre byn med komplettering av strandnära bebyggelse för turism bedöms vara ett attraktivt besöksmål.

Lämplig etablering: Byggnader och anläggning kopplad till Ekoparken och besöksnäringen är lämpligt.

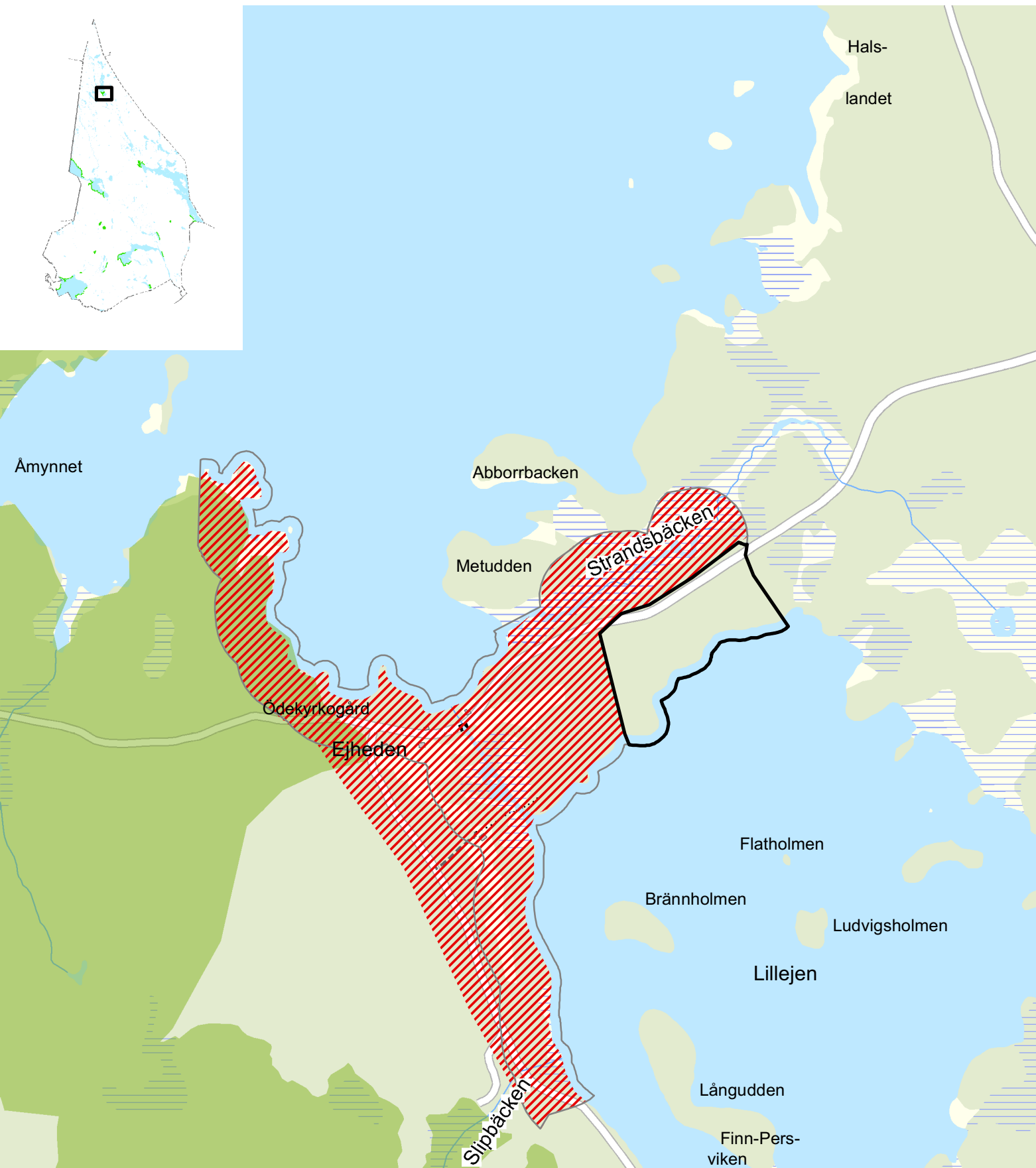
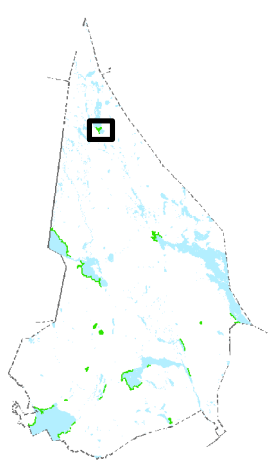
Kända värden och intressen:

- Fornlämningar.
- Ekopark (inte på karta).
- Värdestrakt för tall (inte på karta).
- Byn Ejheden är av intresse för kulturmiljö (inte på karta).

Skyddsvärda områden: Utredningsområdet är hjärtat av ekoparken med naturskog av tall, lövskog och kulturmarker under hävd och skötsel. Området har även många intressanta byggnader och lämningar.

Bedömning: Det inventerade området vid Ejheden är mestadels skyddsvärt och det är därmed bara ett mindre område intill Lillejen som utsetts till LIS. Detta då just denna yta inte har några särskilda naturvärden till skillnad från omgivande inventerat område. Farbar väg och slitstark mark bidrar till möjligheter för exploatering i detta område. Det markerade området är lämpligast av omkringliggande att exploateras eftersom fuktig mark och skyddsvärda områden ligger norr och väst om det.

Samtliga kända värden och intressen återfinns i det område som är markerat som skyddsvärt. Ny bebyggelse ska ta hänsyn till befintliga fornlämningar och kulturminnen. Uppförda byggnader ska inte störa bymiljön i sin utformning.

Storejen - Lillejen, Ejheden

- LIS-område
- Inventerat område
- Skyddsvärda områden
- Övriga noteringar under inventering
- Översvämningskänslig mark

- Naturvärden våtmarker
- Naturvärden skog

1:10 000

9.2 Skattungen, Näset - Tenninge

Beskrivning: Området består i norr av skog och i söder av odlingsmark samt bebyggelse. Det ligger vid kommunens västra gräns mot Orsa.

Befintliga förhållanden: Utredningsområdet ligger längs Skattungens norra sida och sträcker sig från Näset upp till Tenninge vid gränsen till Orsa kommun. Vid Tenninge är det en liten utökning kring Tenningeån. Området är totalt ca 9 km långt.

Utredningsområdet är stort. Större sammanhängande bebyggelse finns vid Näsets by, sedan är det mer spridd bebyggelse söder ut mot Furudal. Norrut från Näset finns enstaka bebyggelse vid Långnäsudden men sedan ingen mer upp till Tenninge. Tenninge är ett gammalt bruk och i området finns flertalet kulturspår efter gammal drift. Stranden växlar mellan småstenig och blockig i norr medan södra delen består av sand, då det ligger inom Furudalsfältet. Strandvegetationen är överlag sparsam. Området är inte slitagekänsligt förutom vid sankpartier. Hela den södra delen av området vid Sandnäsudden är attraktivt för allmänheten med sin sandstrand och badplats.

Det finns väg till hela området. Dock finns det inga stickvägar ner till stranden mellan Tenninge och Långnäsudde. Det är möjligt att anlägga enskilt VA efter hela sträckan. Skattungen delas med Orsa kommun och ingår i Siljanområdet. Orsa kommun pekar i sitt förslag till ny översiktsplan ut tre LIS-områden kring Skattungen,

Motivering till val av område: Utpekade LIS-områden kan ge en utveckling av Furudal genom bebyggelse i attraktiva lägen i närheten till etablerad bymiljö. Det kan stärka service lokalt samt öka besöksnäringen.

Lämplig etablering: Området ses som attraktivt för komplettering av bebyggelse, främst i anslutning till redan befintlig. Även verksamhet kring det gamla bruksområdet och naturturism är lämpligt.

Kända värden och intressen:

- Riksintresse för rörligt friluftsliv 4 kap (inte på karta).
- Riksintresse för friluftsliv 3 kap (inte på karta).
- Biotopskydd.
- Fornlämningar.
- Naturvärde skog.
- Naturvärde våtmark, våtmarksinventering.

Skyddsvärda områden: Området vid Tenninge har flertalet kultursevärdheter och här finns även naturskog med gran och tall. Strax söder om Tenninge finns ett område med lövskog med gräsunderväxt som är en avvikande miljö och bör sparas. I södra delen av Näset finns en sträcka längs stranden med solbelysta nipor med erosion som idag är mycket sällsynta. Även skogen intill niporna bör få utvecklas fritt i framtiden. Från Sandnäsudden och söder ut mot Furudal är det solbelyst sandstrand som lockar både människor och insekter. I detta område bör även äldre skog och död träd sparas.

Hälsö- och säkerhetsaspekter: Det är risk för översvämning främst vid Långnäsudden samt söderut från Sågdammens utlopp. Längs sandstranden i södra delen kan det vara erosionsproblem. Södra delen av utredningsområdet ligger ca 600 meter från industri i Furudal som kan ge bullerstörningar.

Bedömning: Området vid Skattungen har studerats eftersom det har en lång delvis bebyggd sträcka mot sjön som lämpar sig för kompletterande byggnation. LIS-

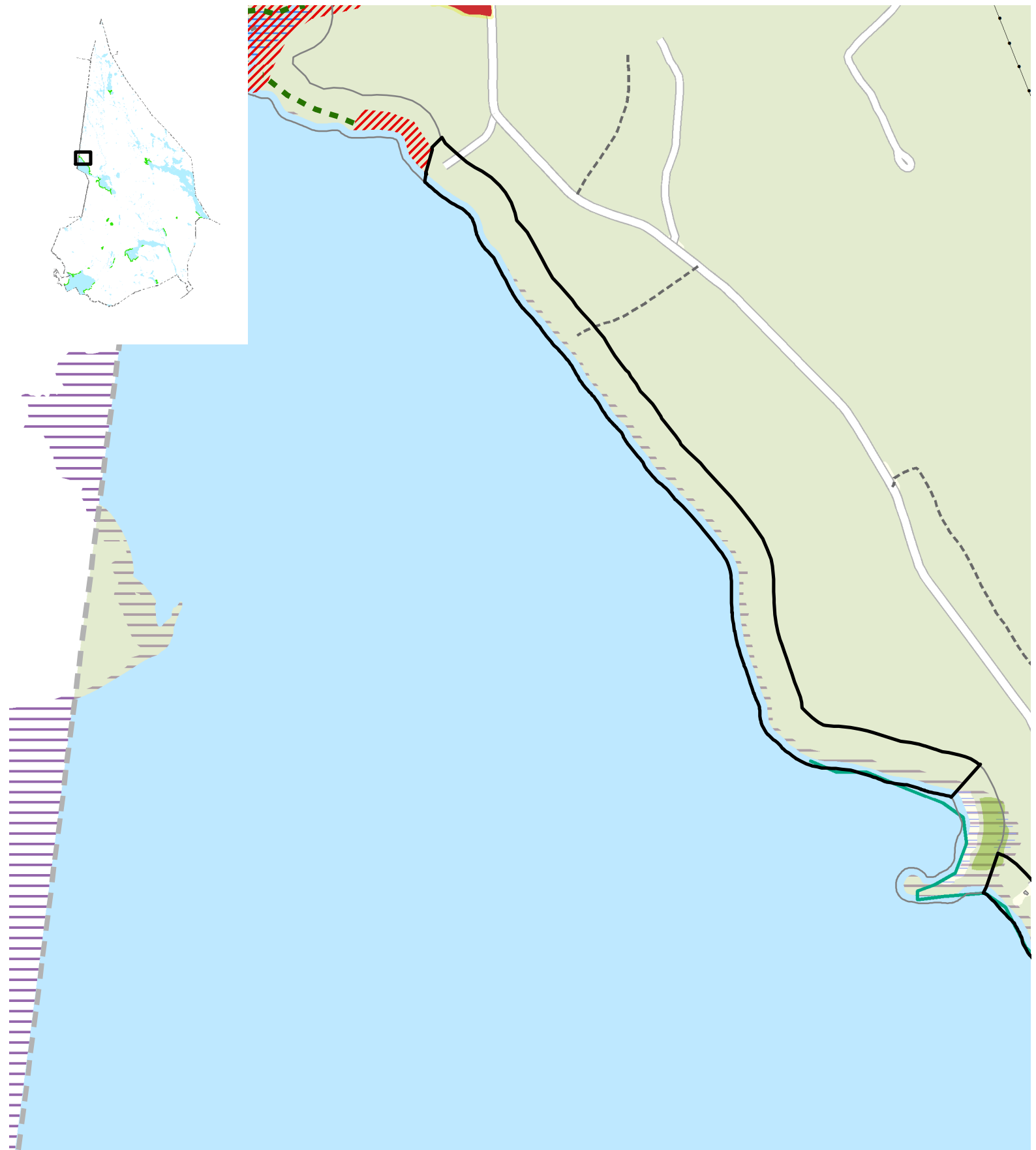
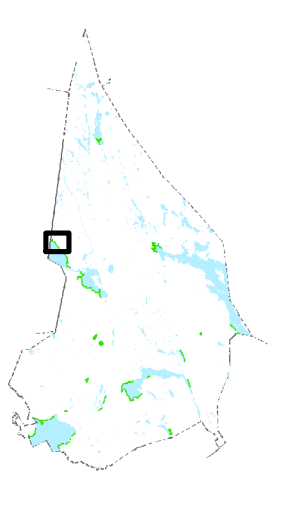
området i norr är valt efter stor area av obebyggd markyta utan speciella naturvärden samt att marken är ihärdig mot slitage. I norr kan farbar väg behöva byggas ner mot vattnet. I mitten av inventeringsområdet finns naturvärden för skog och det tillsammans med översvänningsrisk ger det inte möjlighet till LIS-område. I de södra LIS-områdena ska hänsyn tas till fuktiga marker, fornminnen samt jordbruksvärden.

Området i söder är delvis översvänningskänsligt, vilket studeras mer detaljerat vid senare prövning.

Tenninge bör detaljplaneläggas för att pröva möjligheterna till en större exploatering. Ny bebyggelse ska lokaliseras med hänsyn till befintliga natur- och kulturvärden. Befintliga stigar längs stranden ska bevaras för att inte begränsa allmänhetens möjlighet till tillträde. Vid en större exploatering ska möjligheterna för vatten- och avloppsförsörjning samt elförsörjning utredas.

Riksintresse för friluftsliv samt rörligt friluftsliv tillgodoses genom skyddandet av befintliga stigar samt bevarandet av de sammanlänkade områdena med höga naturvärden, främst i norr. Biotopskydd råder i närheten av området men inte inom LIS-området. Fornlämningar är placerade främst i bebyggda områden, men ska skyddas och bevaras vid ny exploatering.

Trots rådande restriktivitet för LIS vid Skattungen bedöms enstaka bebyggelse vara möjlig eftersom Furudal på sikt behöver förstärkning. Enstaka bebyggelse bedöms inte ge stor skada på natur- och kulturmiljövärden.

0 95 190 380 Meter

Skattungens, Tenninge-Näset (1)

1:14 000

LIS-område	Naturvärden våtmarker
Inventerat område	Naturvärden skog
Skyddsvärda områden	Biotopskydd i skogsmark
Övriga noteringar under inventering	
Översvämningskänslig mark	
Stig	

0 95 190 380 Meter

Skattungen, Tenninge-Näset (2)

LIS-område	Naturvärden våtmarker
Inventerat område	Naturvärden skog
Skyddsvärda områden	Riskområden för erosion
Övriga noteringar under inventering	Fornlämningar
Översvämningskänslig mark	

1:14 000

9.3 Amungen, Dalfors

Beskrivning: Området består av skogslandskap och bymiljö i kommunens nordöstra del.

Befintliga förhållanden: Utredningsområdet är ca 8 km långt och ligger i Dalfors vid Amungen. Det innefattar i princip hela byn inklusive bäckar och dammen på nordvästra sidan av väg 301/296. Området innehåller mycket bebyggelse och Dalfors är klassad som en serviceort. På både norra och södra sidan om Amungen tunnas bebyggelse ut och merparten av den södra delen är obebyggd. Det finns en del jordbruksmark centralt i området. I utkanterna är det bland- och tallskog med vissa fuktiga partier. Stranden är småstenig på södra sidan och grovblockig på den norra sidan av Amungen. Det finns flertalet kulturvärden inom området, däribland en masugn vid hyttområdet. Där finns också en damm som är av intresse för allmänheten. Området är slitagekänsligt vid sankare partier och starmader. Det finns inga stigar eller leder längs vattnet men centralt är det lätt att nå stranden. Ute på Ön finns badplats. Farbar väg finns till hela området. Större delen av området, från Djurvik på södra sidan till Röbbäck på norra sidan, är tätbebyggt och har närhet till befintligt verksamhetsområde för kommunalt vatten och avlopp. Utredning om hur den allmänna VA-anläggningen kan och ska utökas sker utifrån de behov som eventuellt kommer att uppstå inom LIS-området. Se även VA-plan för Rättviks kommun. Från Röbbäck och österut är det blockig moränmark, det finns både sand och stråk med lera. Enskilt VA är möjligt. Längst österut är det låglänt mark som inte är lämplig att anlägga avlopp på. Söder om Dalfors, från Djurvik och ner, saknas information.

Motivering till val av område: Utpekade LIS-områden kan ge en utveckling av byn Dalfors genom bebyggelse i attraktiva lägen i närheten av den etablerad miljön. Det kan stärka service i Dalfors.

Lämplig etablering: Området är lämpligt för komplettering med enstaka bostadsbebyggelse.

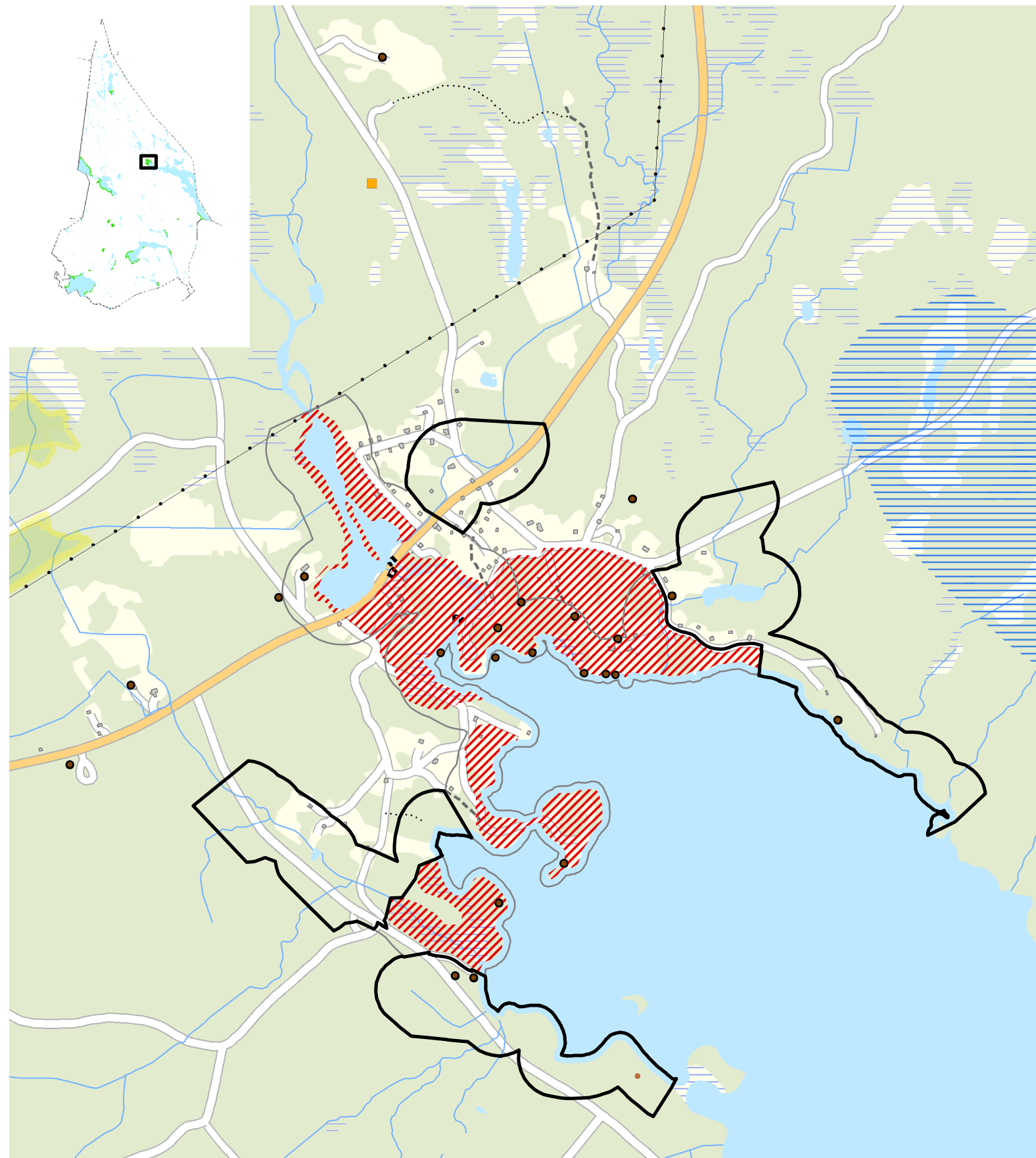
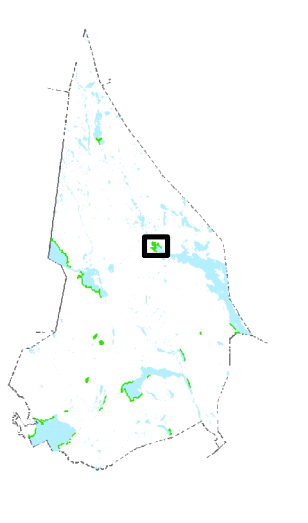
Kända värden och intressen:

- Riksintresse för kulturmiljövård 3 kap (inte på karta)
- Fornlämningar

Skyddsvärda områden: Vid Djurviken finns starmader och lövträd som bör sparas. Ön har ett vackert, betat landskap och lövskog. Dessutom finns här ingen bebyggelse men badplats och slobod. Vid Hyttområdet finns kulturvärden av olika slag i en vacker miljö som delvis är betad, delvis igenvuxen med vegetation och lövbuskar eller lövträd. Runt Skolhusdammen är det en vacker landskapsbild med stränder med starr och gräs och på östra sidan är det påbörjat bete. Även vid Framnäs är det ett vackert och varierat landskap med många betade eller öppna marker och natur- och kulturvärden, som masugnsruin och Rövarladan.

Hälso- och säkerhetsaspekter: På den södra sidan finns en vattentäkt och ett stort område, från Hyttområdet till Djurviken, ligger inom det yttre skyddsområdet för denna. På norra sidan av Amungen ligger ett avloppsreningsverk. Väg 301/296 som passerar genom utredningsområdet är rekommenderad för transport av farligt gods.

Bedömning: I naturvärdesinventeringen finns starr, rösen och skogspartier utmärkta, för vilka det ska tas hänsyn till vid exploatering. Intressen för Kulturmiljövård tillgodoses genom skydd av stora områden mot exploatering. Samtliga utpekade områden är fuktiga vilket ska tas i åtanke vid planering av bebyggelse.

0 90 180 360 Meter

Amungen, Dalfors

- LIS-område
- Inventerat område
- Skyddsvärda områden
- Övriga noteringar under inventering
- Översvämningskänslig mark

- Naturvärden våtmarker
- Nyckelbiotop
- Fornlämningar

1:14 000

9.4 Oresjön, Furudal

Beskrivning: Området består av skog, odlingsmark, våtmark och bebyggelse och är placerat i kommunens västra del.

Befintliga förhållanden: Utredningsområdet ligger längs Oresjöns västra sida och sträcker sig från Furudal ner till Vistasänget vid Södersjön. Området går även in en bit längs Arvån vid Arvet och är omfattande med totala längden på ca 10 km, där några kortare sträckor är LIS-områden. Oresjön har en omgivande bygd med ett levande odlingslandskap och inom utredningsområdet finns flera partier med jordbruksmark. Befintlig bebyggelse är spridd genom mindre samlingar och inom området finns även Ore kyrka vid stranden. I norra delen finns myrar och det är även fuktigt i den södra delen av utredningsområdet. Stranden är sandig till stenig längs hela sträckan och det är även bladvass längs nästan hela stranden. Det finns flera badplatser inom området samt en kyrkstig som sträcker sig från Ore kyrka och söderut. Området är slitagekänsligt vid sankare partier och myrar.

Delar av området är av intresse för allmänheten genom badmöjligheter vid sandstrand. Vid Molnäsudden finns flera områden för bad men det finns även badplatser på fler ställen inom området. Även kyrkstigen är attraktiv för allmänheten. Vad det gäller bebyggelse så har man traditionellt inte byggt nere vid stranden utan ovanför de låglänta partierna.

Väg finns till större delen av området. Från Arvet ner till Gosängsudden finns bara ett fåtal nerfarter och från kyrkan och söder ut mot Norudden finns en sträcka utan direkt anslutning.

I norra delen är det möjligt med enskilt vatten och avlopp men det är samtidigt nära till befintligt verksamhetsområde för kommunalt VA. Vid Arvån och fortsatt ner längs Oresjön är det delvis tät, fuktig mark och nära till befintligt kommunalt VA. Utredning om hur den allmänna VA-anläggningen kan och ska utökas sker utifrån de behov som eventuellt kommer att uppstå inom LIS-området. Se även VA-plan för Rättviks kommun. Sträckan mellan Viknäs och Björknäs är möjlig för enskilt VA. Även vid Norudden är det möjligt med enskilt VA.

Motivering till val av område: I den etablerade bymiljön och med många glest bebyggda strandkanter lämpar sig området för LIS. Det stärker underlaget för serviceorten Furudal.

Lämplig etablering: Området är attraktivt för enstaka komplettering i anslutning till befintlig bebyggelse.

Kända värden och intressen:

- Riksintresse för rörligt friluftsliv 4 kap (inte på karta).
- Riksintresse för naturvård 3 kap.
- Riksintresse för friluftsliv 3 kap (inte på karta).
- Fornlämningar.
- Naturvärden skog.
- Naturvärde våtmark, våtmarksinventering.
- Naturvärde för odlingslandskapet, ängs- och betesmarksinventering.
- Byn Dalbyn av intresse för odlingslandskapet (inte på karta).

Skyddsvärda områden: Bladvass och starr av varierande kvalitet finns längs större delen av sträckan. Generellt är det mest i vikarna som därmed kan anses mest skyddsvärda. Väster om Norudden finns ett område med gamla tallar och lite längre västerut vid Andåns utlopp finns ett vackert område med en grov tall och påminnelse om åns historia som skvaltkvarn till Ore kyrka. Från kyrkan och väster ut mot Gosängsudden är det obebyggda stränder med ett levande landskap runt omkring samt många gamla tallar i strandkanten. Längs Arvån är det skyddsvärt precis intill vattendraget och kantzonerna samt vid dess utlopp. Vid Moldnäsudden finns flertalet sandnipor som är av intresse i sådan här miljö. Fuktig lövskog i söder ska sparas.

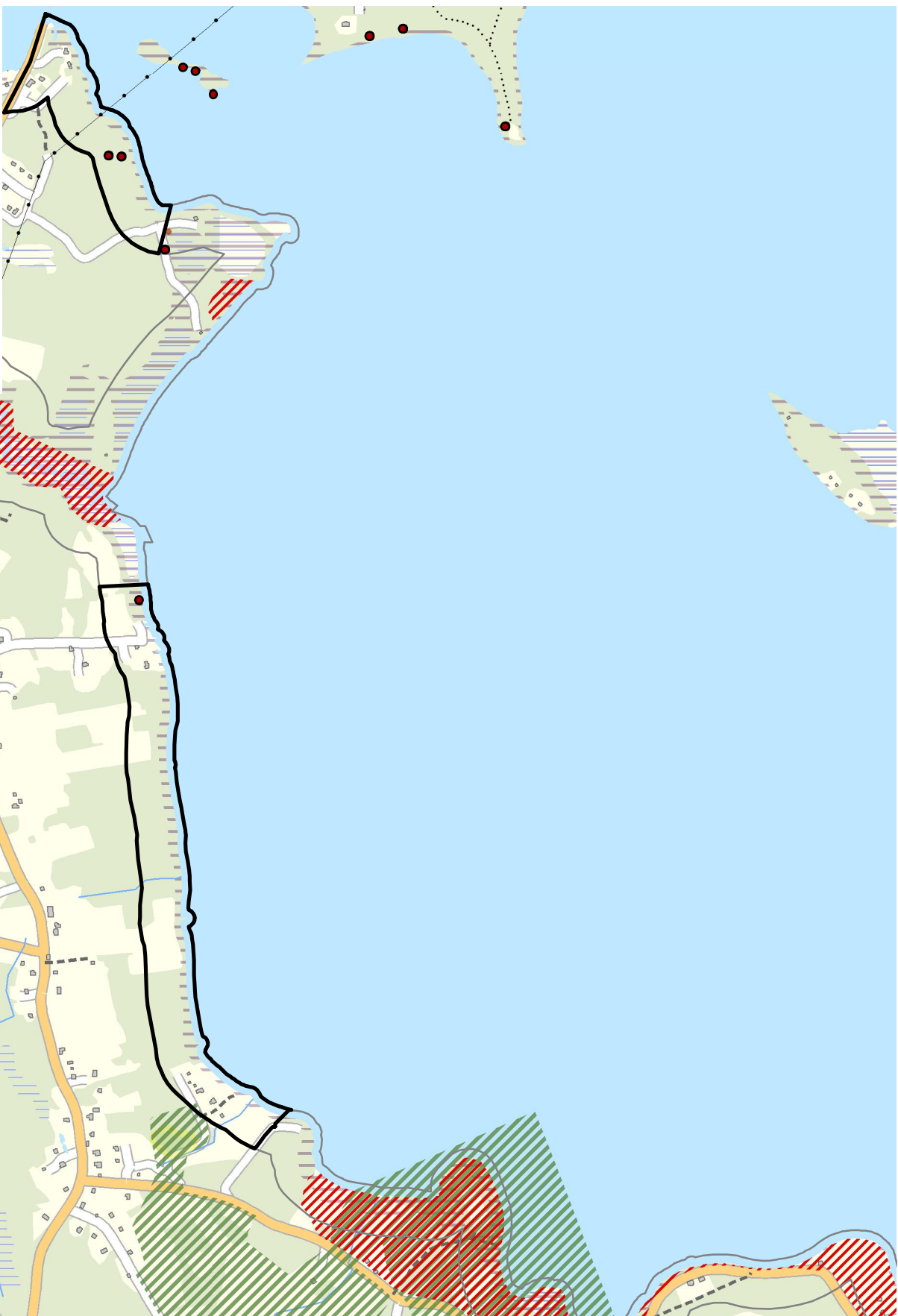
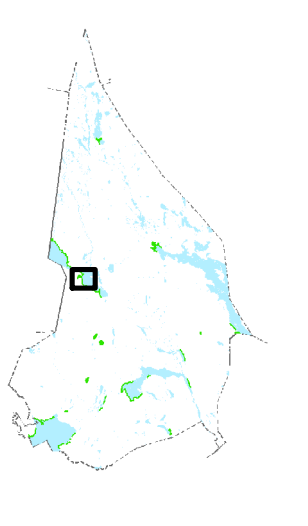
Hälsö- och säkerhetsaspekter: Risk för översvämning finns främst vid Moldnäsudden, längs Arvåns utlopp, vid Viknäs samt vid Norudden och sträckan ner mot Vistasänget. I norra delen vid Arvet passerar väg 301 som är utpekad för transport av farligt gods. Delar av området kan också vara erosionskänsligt på grund av sand längs stranden. I norra delen passerar kraftledning delar av utredningsområdet.

Bedömning: Vid Oresjön har tre LIS-områden pekats ut där det kan vara attraktivt att exploatera det annars obebyggda strandnära området. Det finns flera badplatser och tilltalande gångvägar som ska sparas. I de områden som LIS märkts ut ska hänsyn tas till bladvass, skogsområden, myrar vilkas position kan ses tydligt i naturvärdesinventeringen. Området är delvis översvämningsskänsligt, vilket studeras mer detaljerat vid senare prövning. En större exploatering kräver detaljplan.

Odlingslandskapet i väst störs inte av strandnära exploatering, det är mer motiverat att bygga längs stranden än ovanför, vid odlingsmarken. De ytor där odlingsmarken möter stranden ska dock inte bebyggas.

Riksintresse för friluftsliv tillgodoses då stora delar av det inventerade området skyddas, till allmänhetens nytta. Även uddar skyddas för att inte bli privatiserade och svåråtkomliga. Detta gäller även naturvärden. Vid bebyggelse ska fornlämningar som finns inom LIS-område skyddas.

Trots rådande restriktivitet för LIS vid Oresjön bedöms enstaka bebyggelse på det stora området vara möjlig eftersom Furudal på sikt behöver förstärkning.

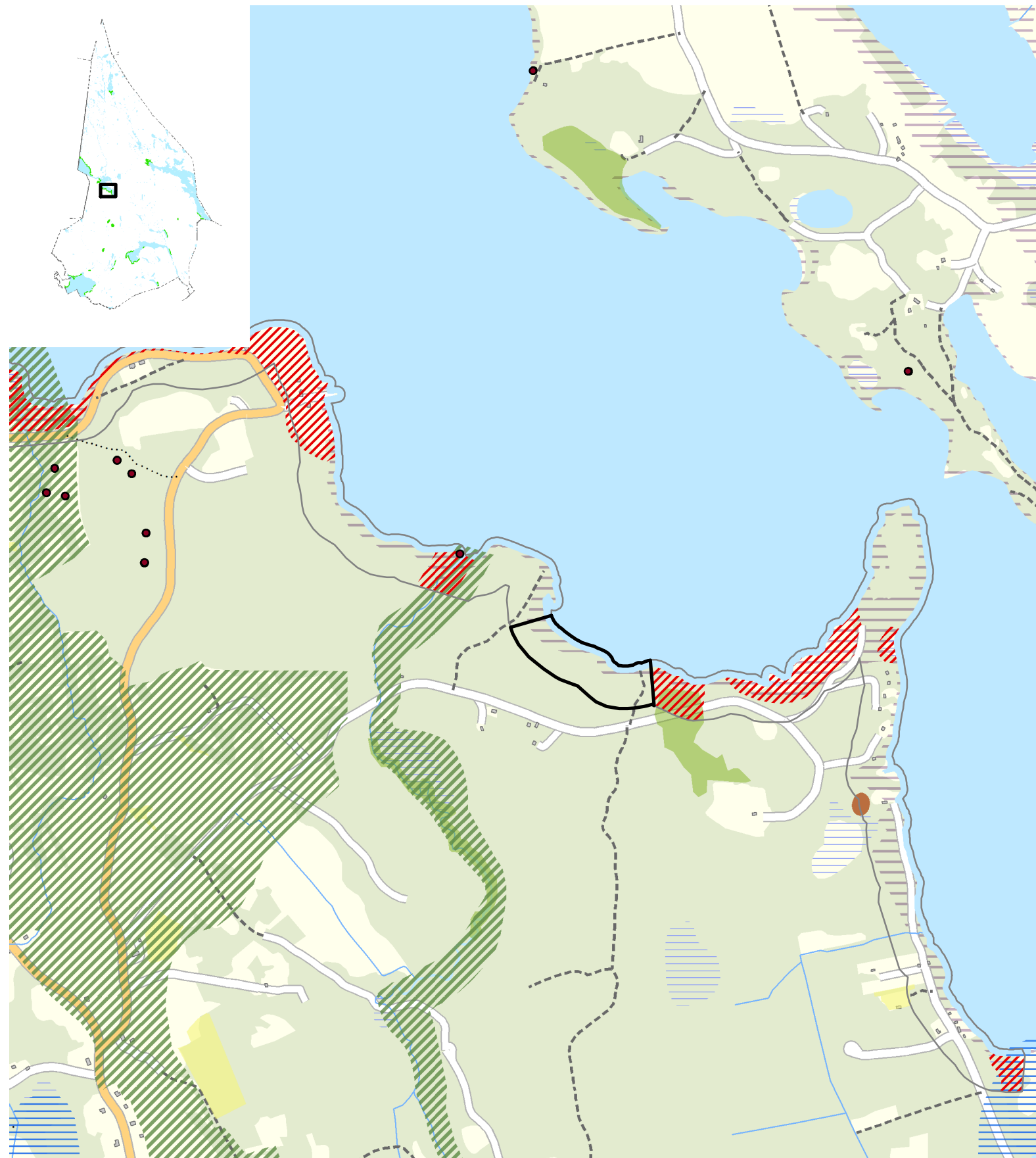
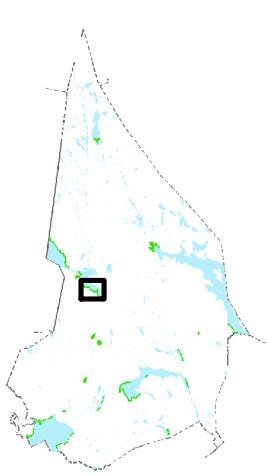

0 95 190 380 Meter

Oresjön, Furudal (1)

LIS-område	Naturvärden våtmarker
Inventerat område	Nyckelbiotop
Skyddsvärda områden	Riksentressen för naturvård
Övriga noteringar under inventering	Naturvärden skog
Översvämningskänslig mark	Ängs- och betesmarksinventeringen
	Fornlämningar

1:14 000

Oresjön, Furudal (2)

- LIS-område
- Inventerat område
- Skyddsvärda områden
- Övriga noteringar under inventering
- Översvämningskänslig mark

- Naturvärden våtmarker
- Nyckelbiotop
- Riksentressen för naturvård
- Naturvärden skog
- Ängs- och betesmarksinventeringen
- Fornlämningar

0 95 190 380 Meter

1:14 000

9.5 Bysjön, Kärvsåsen - Gulleråsen

Beskrivning: Området består av både skog, odlingsmark och bymiljö och är placerat i närheten av kommunens geografiska centrum.

Befintliga förhållanden: Bysjön ligger mellan Kärvsåsen och Gulleråsen. Utredningsområdet är ca 2,5 km långt och sträcker sig runt sjön. Bysjön omges delvis av bebyggelse, främst koncentrerad till den norra och östra sidan, och där finns även jordbruksmark. I norr passerar väg 301 nära sjön. Hela den västra och södra sidan är fuktig med vissa riktigt våta partier. Strandzonen är ganska smal längs den västra och östra sidan, partivis är den örtrik. Området är mycket slitagekänsligt, främst i söder och öster. Det är inte så lätt att ta sig runt sjön dels då stig eller led saknas, dels då det är mycket blött längs långa sträckor. Bysjön är dock attraktiv som fiskesjö. Väg finns till delar av området. Den södra och sydvästra delen är utan anslutning.

Det allmänna vatten- och avloppsnätet är inte utbyggt för den västra delen av utredningsområdet. Utredning om hur den allmänna VA-anläggningen kan och ska utökas sker utifrån de behov som eventuellt kommer att uppstå inom LIS-området. Se även VA-plan för Rättviks kommun. Västra sidan av sjön har låglänt, delvis sank mark med en brant terräng. Bortanför strandkanten på östra sidan finns det idag tätbebyggelse och verksamhetsområde för kommunalt dricksvatten.

Motivering till val av område: Uppförande av LIS-område bedöms lämpligt då bymiljön är etablerad och förtätning möjlig. Bysjön ligger inom Bodas serviceområde och kan stärka lokal handel, skola samt kollektivtrafik.

Lämplig etablering: Området är attraktivt för enstaka komplettering i anslutning till befintlig bebyggelse.

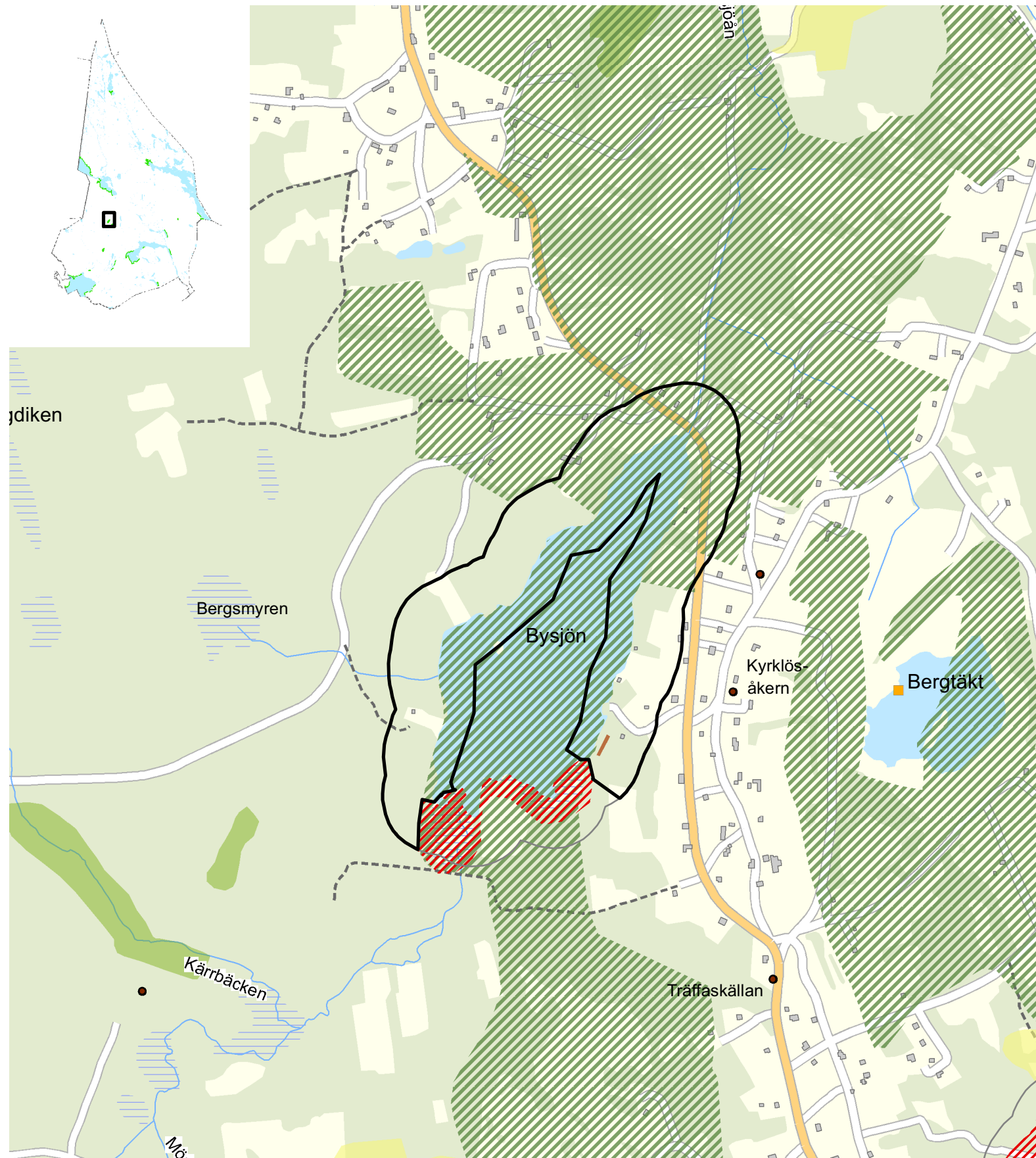
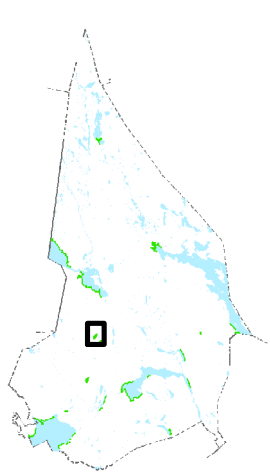
Kända värden och intressen:

- Riksintresse för rörligt friluftsliv 4 kap. MB (inte på karta).
- Riksintresse för naturvård 3 kap. MB.
- Riksintresse för friluftsliv 3 kap. MB (inte på karta).

Skyddsvärda områden: Våtmarkerna och starrmaderna i södra änden av sjön är skyddsvärda.

Hälso- och säkerhetsaspekter: Utredningsområdet ligger inom en 1 km-zon från Boda kalkverk.

Bedömning: Bysjöns LIS-område sträcker sig runt nästan hela sjön med vissa restriktioner. Attraktiviteten som fiskesjö och den fuktiga miljön ska inte störas av ny exploatering. Riksintresse för friluftsliv och rörligt friluftsliv tillgodoses genom att särskilt attraktiva naturområden står orörda samt att befintliga stigar behålls. Byggnation och exploatering får inte ske på ett sådant sätt att värdefulla naturområden tas i anspråk eller att sjöns vattenkvalité riskerar att försämrats. Riksintresset för naturvård bedöms inte skadas påtagligt av enstaka tillkommande bostads- och fritidshus. Jordbruksmark ska inte tas i anspråk.

Bysjön, Kärvsåsen-Gulleråsen

	LIS-område		Naturvärden våtmarker
	Inventerat område		Nyckelbiotop
	Skyddsvärda områden		Riksentressen för naturvård
	Övriga noteringar under inventering		Naturvärden skog
	Översvämningskänslig mark		Ängs- och betesmarksinventeringen
			Fornlämningar

1:10 000

9.6 Sinksjön, Änderåsen

Beskrivning: Området består av både skog, odlingsmark och bymiljö och är placerat i närheten av kommunens geografiska centrum.

Befintliga förhållanden: Sinksjön ligger i Änderåsen. Utredningsområdet är ca 2,5 km långt och sträcker sig runt sjön. Sinksjön omges delvis av bebyggelse och i den södra delen av sjön finns en campingplats med bad. Bebyggelsen är koncentrerad till den sydvästra samt östra sidan av sjön. Längs den nordvästra delen är det mycket fuktigt och vått inom nästan hela 100 meterszonen. Det finns även vissa våta partier längs södra sidan. Öster om campingen finns en stig runt en udde med klippställ, i övrigt består området av blandskog. Området vid campingen och öster ut med stigen och udden med klippställ är attraktivt och nyttjas av allmänheten. I övrigt finns det ingen stig eller led som går runt sjön och stora delar är mycket våta. Hela området förutom den sydöstra delen har tillgång till väg.

Befintliga avlopp är dåliga och området har tät mark och högt grundvatten. Sinksjön är även en källsjö som boende runt sjön tar sitt dricksvatten från, och i södra delen finns en allmän badplats och camping. Det allmänna vatten- och avloppsnätet är inte utbyggt inom utredningsområdet. Utredning om hur den allmänna VA-anläggningen kan och ska utökas sker utifrån de behov som eventuellt kommer att uppstå inom LIS-området. Se även VA-plan för Rättviks kommun.

Motivering till val av område: Uppförande av LIS-område bedöms lämpligt då bymiljön är etablerad och förtätning möjlig. Campingverksamheten kan byggas på ytterligare. Sinksjön ligger inom Bodas serviceområde och kan stärka lokal handel, skola samt kollektivtrafik.

Lämplig etablering: Området är attraktivt för enstaka komplettering i anslutning till befintlig bebyggelse samt utvecklande av camping genom byggnader och anläggning.

Kända värden och intressen:

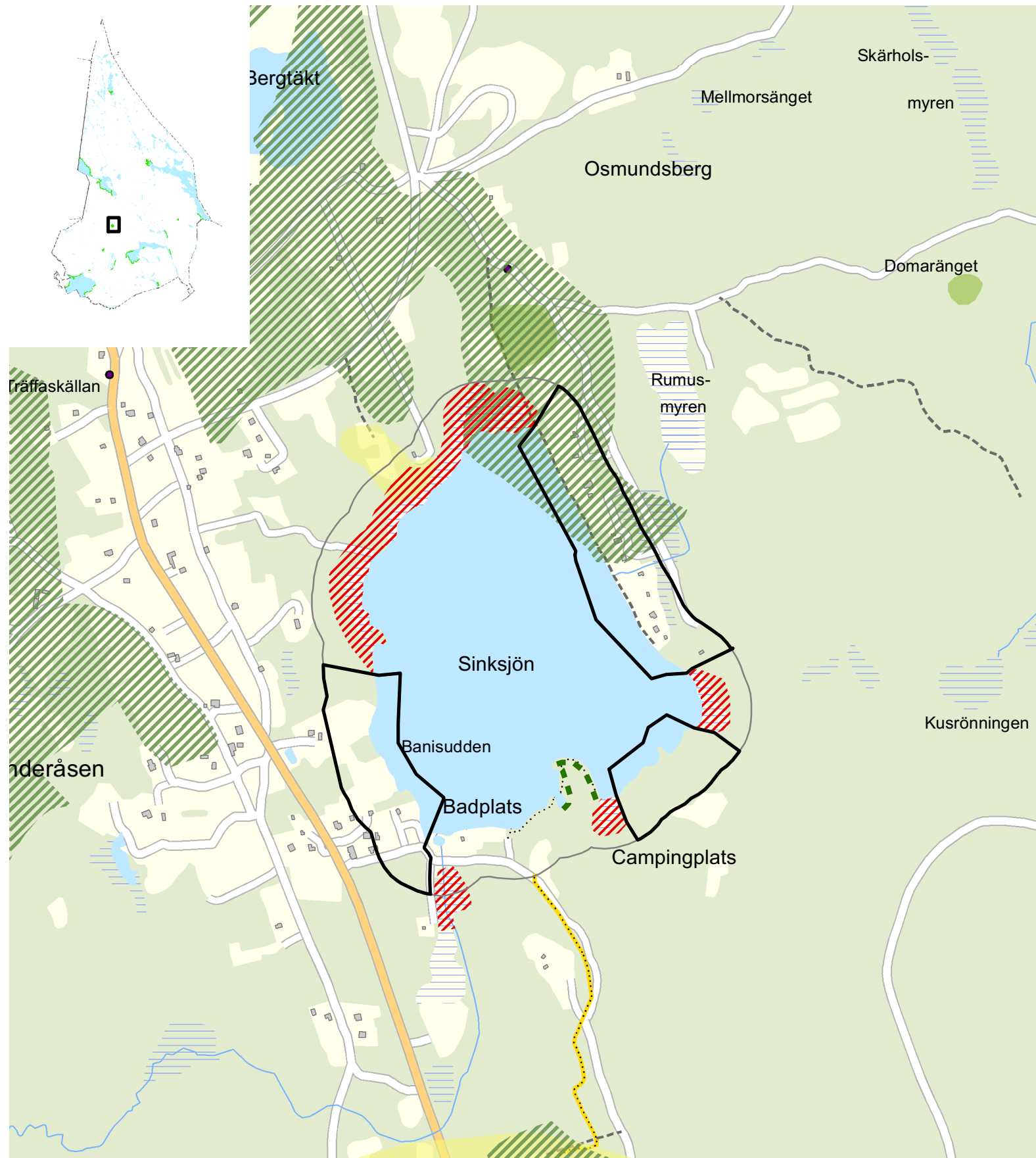
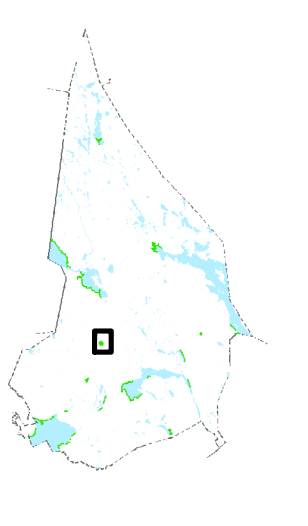
- Riksintresse för rörligt friluftsliv 4 kap. MB (inte på karta).
- Riksintresse för naturvård 3 kap. MB.
- Riksintresse för friluftsliv 3 kap. MB (inte på karta).
- Naturvärde för odlingslandskapet, ängs- och betesmarksinventering.

Skyddsvärda områden: De våta partierna är skyddsvärda och attraktiva för bland annat fåglar och fisk. Även lövskogen i nordväst intill vattnet bör sparas.

Hälsö- och säkerhetsaspekter: Den norra delen av sjön ligger inom en 1 km-zon från Boda kalkverk. Längs den västra sidan finns en kraftledning.

Bedömning: LIS-områden utses i öst där befintlig bebyggelse står samt i väst. Exploatering kan ske beroende på hur våt marken är, vilket är en viktig faktor i Sinksjöns LIS-område.

Besöksnäringen ska värnas om då området är av intresse för detta. Riksintresse för friluftsliv, rörligt friluftsliv och naturvård tas hänsyn till genom bevarandet av befintlig stig samt skyddsvärda områden.

Sinksjön, Änderåsen

0 65 130 260 Meter

1:10 000

LIS-område	Naturvärden våtmarker
Inventerat område	Nyckelbiotop
Skyddsvärda områden	Riksintressen för naturvård
Övriga noteringar under inventering	Naturvärden skog
Översvämningskänslig mark	Naturvärde Odlingslandskap
Stig	

9.7 Backtjärnen, Finnbacka

Beskrivning: Området består mestadels av odlingsmark och bymiljö runt hela sjön Backtjärnen i kommunens östra del.

Befintliga förhållanden: Backtjärnen som ligger i Finnbacka har ett utredningsområde på ca 1,5 km runt sjön. Området är till stora delar bebyggt och har vägar längs sjön. Omkring sjön i både väster, öster och norr är det öppna marker, varav merparten är hävdad mark. Vattenvegetationen runt sjön är mycket fattig och sjön är kraftigt påverkad av övergödning. Det finns inga strandnära värden och området är inte slitagekänsligt. Det finns väg runt sjön och i västra delen av området finns vandringsled som passerar norrut. Hela området har tillgång till farbar väg.

Det allmänna vatten- och avloppsnätet är inte utbyggt inom utredningsområdet. Utredning om hur den allmänna VA-anläggningen kan och ska utökas sker utifrån de behov som eventuellt kommer att uppstå inom LIS-området. Se även VA-plan för Rättviks kommun. Backtjärnen är kraftigt påverkad av övergödning från avlopp och bebyggelsen ligger i klungor som gör att det är nära mellan avlopp och dricksvattenbrunnar. Det kan lösas med gemensam anläggning.

Motivering till val av område: Uppförande av LIS-område bedöms lämpligt då bymiljön är etablerad och förtätning möjlig. Platsen är också tilltalande då en vandringsled korsar Finnbacka. Finnbacka ligger inom Bingsjöes serviceområde och kan stärka lokal handel.

Lämplig etablering: Området är attraktivt för enstaka bebyggelse med tanke på sjöns storlek och skick.

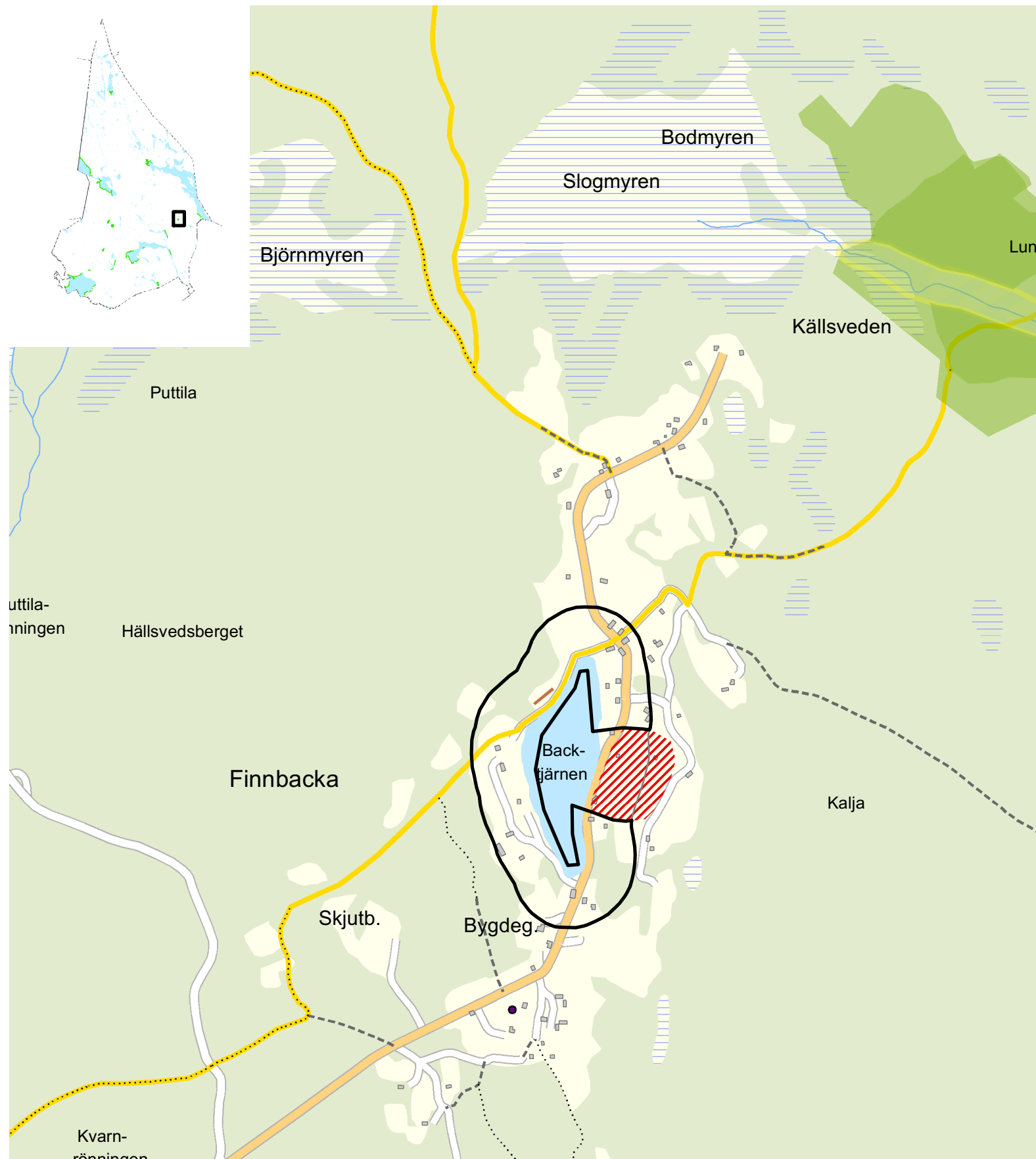
Kända värden och intressen:

- Byn Finnbacka är av intresse för kulturmiljö (inte på karta).

Skyddsvärda områden: Den östra sidan av sjön med sin öppna karaktär genom hävdad mark bör behållas.

Hälso- och säkerhetsaspekter: Det går en kraftledning genom jordbruksmarken på östra sidan av Finnbacka byväg.

Bedömning: Runt hela sjön med undantag för den östra sidan är det område för LIS. Jordbruksvärden, stenrösen samt sjöns problem med övergödning gör att endast småskalig exploatering är rekommenderat. På detta sett kan hänsyn till naturvärden och kulturmiljövärden tas.

Backtjärnen, Finnbacka

0 65 130 260 Meter

1:10 000

	LIS-område		Naturvärden våtmarker
	Inventerat område		Nyckelbiotop
	Skyddsvärda områden		Riksintressen för naturvård
	Övriga noteringar under inventering		Naturvärden skog
	Översvämningskänslig mark		Naturvärde Odlingslandskap

9.8 Amungen, Dalstuga

Beskrivning: Tvådelat område dels i bymiljö, dels med skogs- och naturvärden i kommunens östra del, gränsande till Falu kommun i sydost och Ovanåkers kommun i nordost.

Befintliga förhållanden: Dalstuga ligger vid södra delen av Amungen och utredningsområdet är en sträcka på ca 3,2 km uppdelad i två delar. Uppdelningen beror på att området däremellan är detaljplanlagt. I den mellersta delen av området är det bebyggt i byn Dalstuga. I Dalstuga finns även ett område med båthus vid stranden. Norrut från Dalstuga är det någon enstaka bebyggelse längs stranden upp till Sörvik. Den södra delen av området är obebyggt och består främst av hyggen, det finns en kantzon mot vattnet med tall som sparats.

Stranden i båda områdena är storblockig förutom vid några ställen där det är starrmad. Området är inte slitagekänsligt. Området kan ses som attraktivt för komplettering av bebyggelse och i delen norr om Dalstuga är det en vacker utsikt mot Amungen. Det finns möjlighet för allmänheten att röra sig genom byn längs stranden och området vid båthusen är attraktivt för allmänheten. Norr och söderut är det inga större problem att röra sig även om det inte finns någon stig eller led. Området mellan de båda utredningsområdena har en festplats och en badplats vid stranden. I princip hela det norra området har tillgång till väg då det finns anslutningar ner till befintlig bebyggelse. Till den södra delen finns det väg fram till kraftverket men det finns också möjlighet att ansluta från väg i Falu kommun till Aspiken. Vägen är inte sammanhållen i södra området.

Det allmänna vatten- och avloppsnätet är inte utbyggt inom utredningsområdet. I den norra delen går det bra att anlägga enskilt VA. Kring Dalstuga är området tätbebyggt med tätt mellan avlopp och dricksvattenbrunnar. Utredning om hur den allmänna VA-anläggningen kan och ska utökas sker utifrån de behov som eventuellt kommer att uppstå inom LIS-området. Se även VA-plan för Rättviks kommun. Både södra och norra delen måste sannolikt lösas med gemensamhetsanläggning. Amungen berör Falu kommun och Ovanåkers kommun. Dessa kommuner har ej pekat ut LIS-områden kring Amungen, och därmed förhindras överexploatering av strandkanterna.

Motivering till val av område: Dalstuga har flera områden som passar bra för LIS i det attraktiva läget vid Amungen. Detta kan stärka service i närliggande byn Bingsjö.

Lämplig etablering: Komplettering av bostadsbebyggelse i närhet till befintlig bebyggelse.

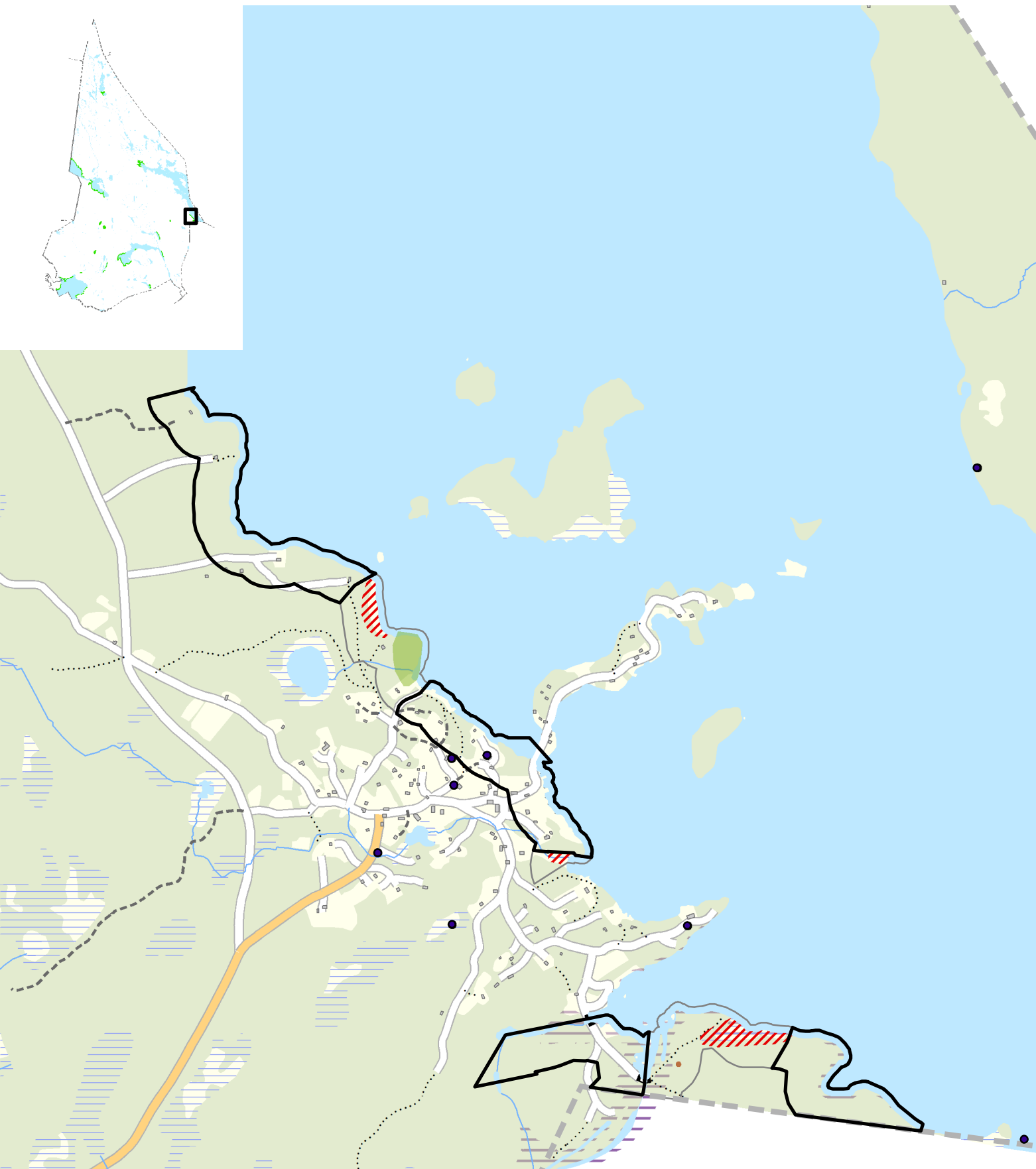
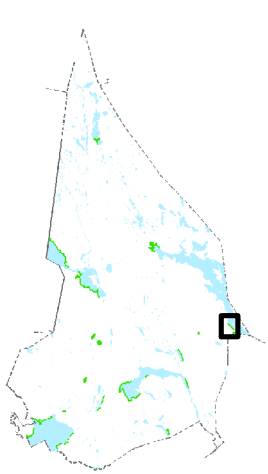
Kända värden och intressen:

- Naturvärde skog.
- Byn Dalstuga är av intresse för kulturmiljö (inte på karta).

Skyddsvärda områden: Våtmarkerna med starr och gräs bör bevaras med tanke på den i övrigt blockiga stranden.

Hälsö- och säkerhetsaspekter: Det är risk för översvämning i den södra delen.

Bedömning: De markerade LIS-områdena kan exploateras på liknande sätt som den befintliga bebyggelsen, med bevarandet av kontakten med stranden. Starr, gräsmark och översvämningrisk beaktas vid byggnation. Behållandet av skyddsvärda områden tar hänsyn till naturvärdet för skog. Skogens naturvärde är utbrett vilket gör uppförandet av LIS-området mer acceptabelt. Jordbruksmark ska inte bebyggas.

Amungen, Dalstuga

0 95 190 380 Meter

1:14 000

	LIS-område		Naturvärden våtmarker
	Inventerat område		Naturvärden skog
	Skyddsvärda områden		Naturvärde Odlingslandskap
	Övriga noteringar under inventering		Fornlämningar
	Översvämningskänslig mark		

9.9 Norra Tjällassen

Beskrivning: Område med växlande skog och odlingsmark, med enstaka bebyggelse i östra delen av kommunen.

Befintliga förhållanden: Tjällassen ligger nordost om sjön Ljugaren. Utredningsområdet är ca 2,5 km långt och ligger längs Tjällassens östra sida. Området har spridd bebyggelse längs stranden. Stranden är stenig och blockig med mager vegetation. I övrigt består området av tall, gran eller blandskog och är överlag skogsbrukad. Det finns en del fuktigare och våtare partier. Området är slitagekänsligt vid bäckutflöden och intill en del bäckar.

Det finns idag ingen stig eller led längs stranden och befintlig bebyggelse är belägen ner mot vattnet. Längs med hela utredningsområdet finns farbar väg med anslutning ner till bebyggelse genom stickvägar.

Det allmänna vatten- och avloppsnätet är inte utbyggt inom utredningsområdet. Det är inte optimalt att anlägga enskilt VA med tanke på flera våtmarker och att det bör vara hög grundvattennivå efter stor del av sträckan. Om området ska bebyggas bör VA lösas med en gemensamhetsanläggning. Utredning om hur den allmänna VA-anläggningen kan och ska utökas sker utifrån de behov som eventuellt kommer att uppstå inom LIS-området. Se även VA-plan för Rättviks kommun.

Motivering till val av område: Med attraktiva, delvis bebyggda strandlägen är Dådran ett utredningsområde för LIS, trots sitt avlägsna läge. Syftet är att stärka service i Bingsjö. Goda möjligheter finns med den farbara vägen samt den glea bebyggelsen i nuläget.

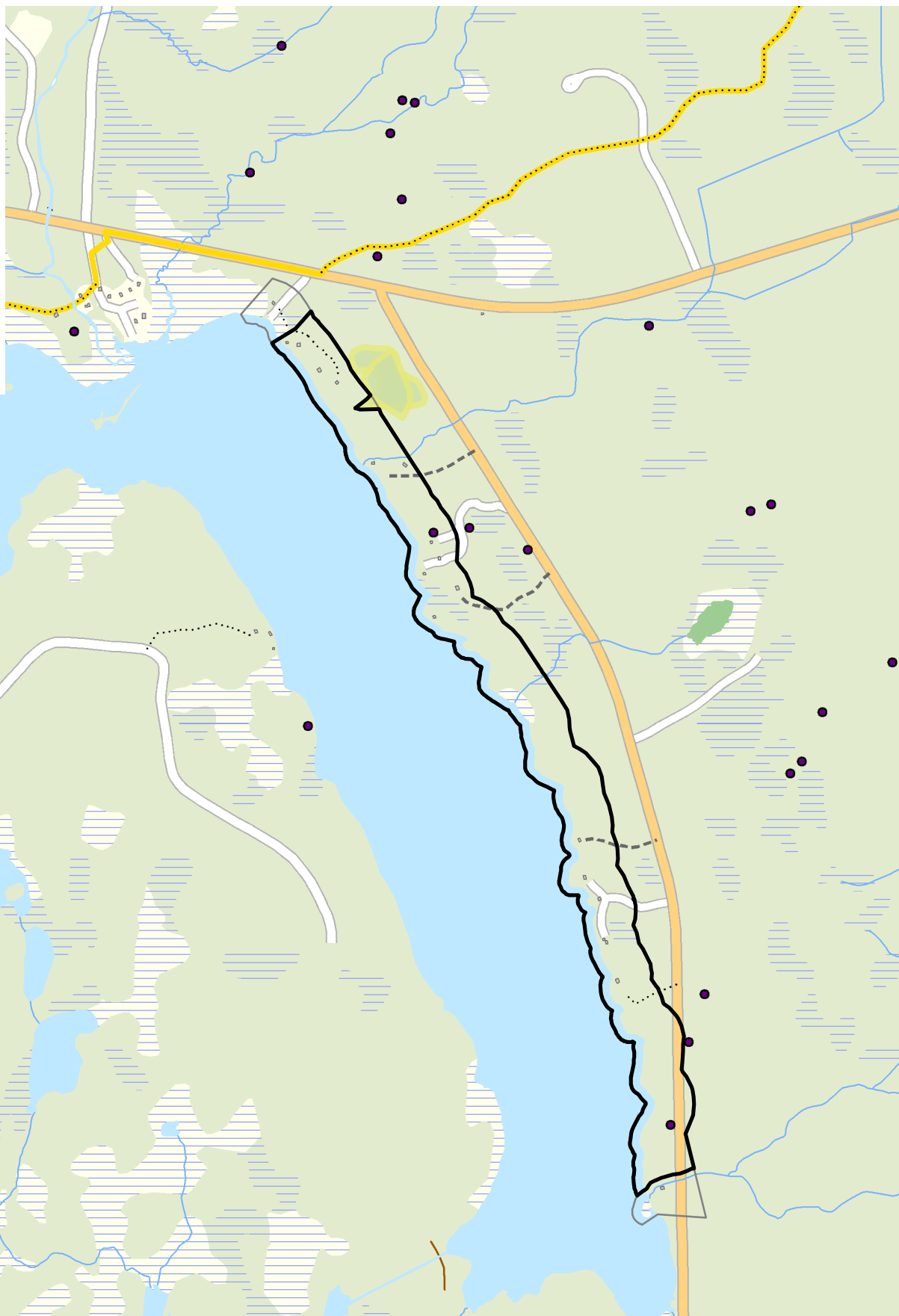
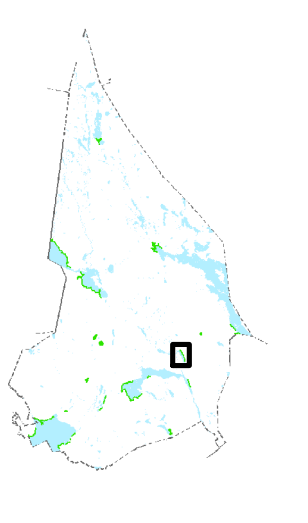
Lämplig etablering: Området kan ses som attraktivt för komplettering med ny fritidshusbebyggelse.

Kända värden och intressen:

- Nyckelbiotop.
- Fornlämning.

Skyddsvärda områden: Det finns gamla strandtallar i området som bör sparas. De är inte markerade på karta.

Bedömning: Utredningsområdet blir LIS-område med undantag för slitagekänsliga bäckutflöden, våtmarker samt med skydd av äldre strandtallar. Fornlämning ska beaktas vid exploatering. Nyckelbiotop ligger i gräns mot LIS-område och skyddas. I övrigt finns gott om attraktivt utrymme för ny fritidshusbebyggelse i närhet till befintliga fritidshus, med farbara mindre vägar ner mot stranden.

0 95 190 380 Meter

Norra Tjällassen

1:14 000

	LIS-område		Naturvärden våtmarker
	Inventerat område		Naturvärden skog
	Skyddsvärda områden		Naturvärde Odlingslandskap
	Övriga noteringar under inventering		Nyckelbiotop
	Översvämningskänslig mark		Fornlämningar

9.10 Ljugaren, Långnäset

Beskrivning: En kort, bebyggd, skogbeklädd sträcka längs Ljugarens södra strand.

Befintliga förhållanden: Långnäset ligger vid sjön Ljugaren och utredningsområdet är ca 1 km långt. Området är i stora delar bebyggt på båda sidor av vägen som går längs sjön. Stranden är storblockig. I övrigt består området av gran, tall och en del björk och sälg som är röjd, avverkad och påverkad i anslutning till bebyggelse. I södra delen finns karaktär av lite äldre skog. Området är inte slitagekänsligt. Området är hårt exploaterat och det finns ingen stig eller led längs stranden men det finns en badplats mitt i området. Genom hela utredningsområdet längs sjön finns farbar väg med anslutningar. Det är möjligt att anlägga enskilt avlopp inom området.

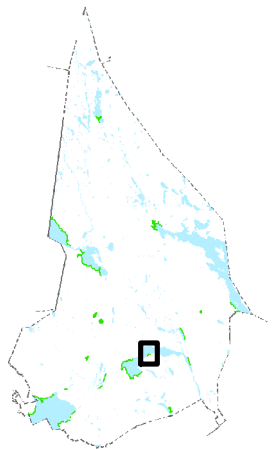
Motivering till val av område: Fortsatt exploatering vid denna del av Ljugaren skapar en mer etablerad fritidshusmiljö och underlag för service i Gärdsjöbyarna, Boda samt Rättvik trots sitt läge utanför servicezonerna.

Lämplig etablering: Området är attraktivt för komplettering med ny fritidshusbebyggelse.

Kända värden och intressen:

- Fornlämning.

Bedömning: I söder sparas den äldre skogen. I övrigt har området inga speciella naturvärden.

Ljugaren, Långnäset

	LIS-område		Naturvärden våtmarker
	Inventerat område		Naturvärden skog
	Skyddsvärda områden		Naturvärde Odlingslandskap
	Övriga noteringar under inventering		Nyckelbiotop
	Översvämningskänslig mark		Fornlämningar

1:10 000

9.11 Ljugaren, Dådran

Beskrivning: Ett skogbeklätt område med sparsam bebyggelse i kommunens östra del.

Befintliga förhållanden. Området ligger vid Ljugarens östra avstickare söderut och är ca 2 km långt. Området har spridd bebyggelse längs stranden. Stranden är stenig och nästan helt utan vegetation. I övrigt består området av tall, gran eller blandskog som oftast är skogsbrukad. Genom området finns flera gamla och grova tallar i strandkanten som sparats vid tidigare avverkning. Området är slitagekänsligt vid bäckutflöden och intill en del bäckar. Det finns idag ingen stig eller led längs stranden och befintlig bebyggelse är belägen ner mot vattnet. Längs med hela utredningsområdet finns farbar väg. Det allmänna vatten- och avloppsnätet är inte utbyggt inom utredningsområdet. Utredning om hur den allmänna VA-anläggningen kan och ska utökas sker utifrån de behov som eventuellt kommer att uppstå inom LIS-området. Se även VA-plan för Rättviks kommun. Enskilt VA är inte lämpligt vilket ger att gemensam eller kommunal anläggning krävs.

Motivering till val av område: Med attraktiva, bebyggda strandlägen är Dådran ett utredningsområde för LIS, trots sitt avlägsna läge. Syftet är att stärka service i Bingsjö. Goda möjligheter finns med den farbara vägen samt den glesa bebyggelsen i nuläget.

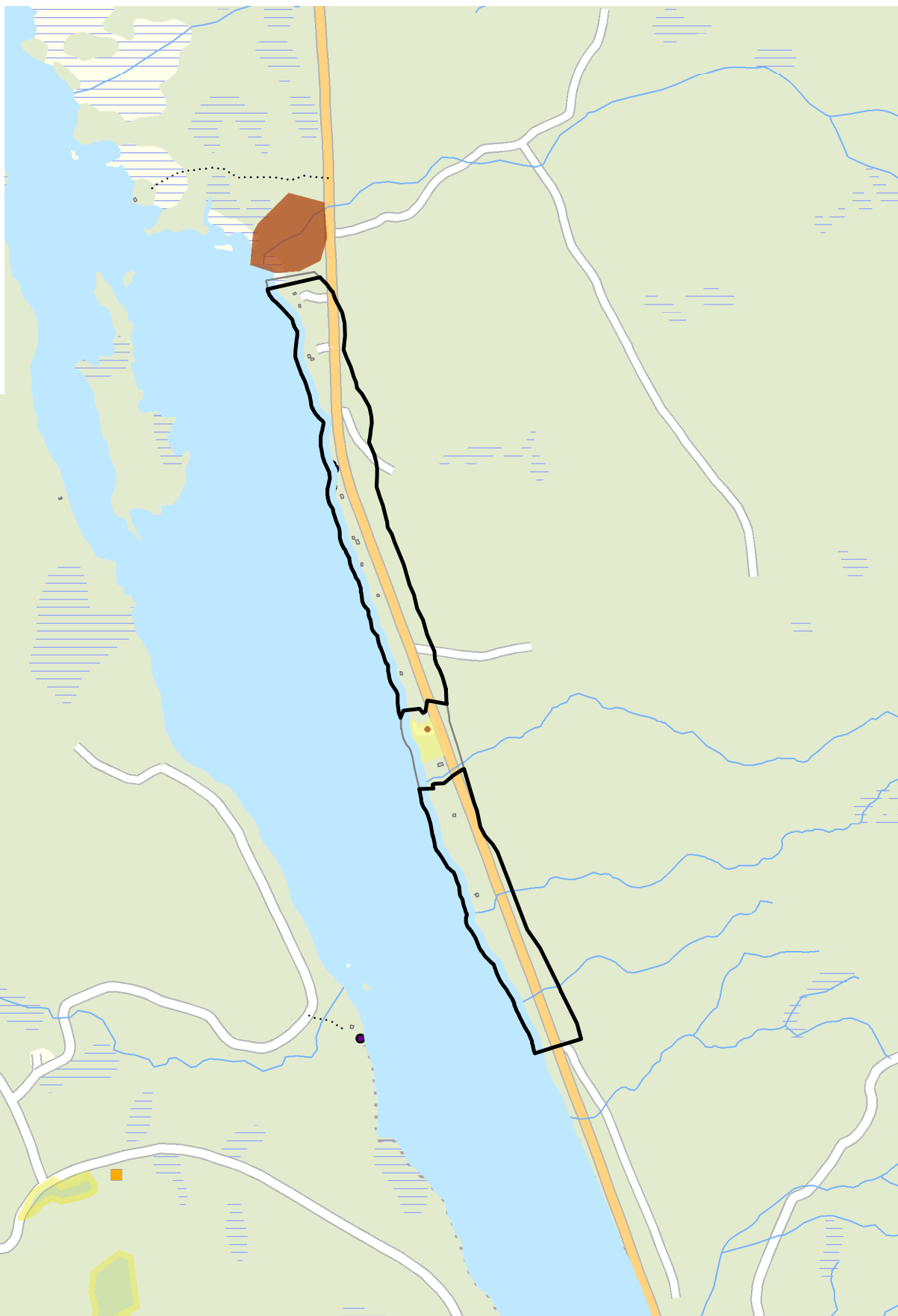
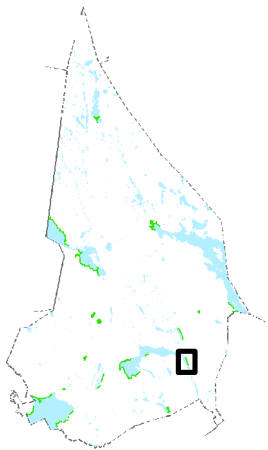
Lämplig etablering: Området kan ses som attraktivt för komplettering med ny fritidshusbebyggelse.

Kända värden och intressen:

- Naturvärde för odlingslandskapet, ängs- och betesmarkinventering.

Skyddsvärda områden: Det finns gamla strandtallar i området som bör sparas. De är ej markerade på karta.

Bedömning: Området Dådran blir LIS-område med hänsynstagande vid slitagekänsliga bäckutflöden samt med skydd av äldre strandtallar och stenröse. Området lämpar sig för ny fritidshusbebyggelse då marken är slitstark och nuvarande bebyggelse kan utökas. Hänsyn till naturvärde har också tagits genom att odlingslandskapet inte innefattas av ett LIS-område.

0 90 180 360 Meter

Ljugaren, Dådran

1:14 000

	LIS-område		Naturvärden våtmarker
	Inventerat område		Naturvärden skog
	Skyddsvärda områden		Naturvärde Odlingslandskap
	Övriga noteringar under inventering		Nyckelbiotop
	Översvämningskänslig mark		Fornlämningar
			Områden med risk för markföroreningar

9.12 Gryssen, Östbjörka

Beskrivning: Gryssen ligger omgärdad av skog och delvis jordbruksmark, några kilometer norr om Rättviks centrum.

Befintliga förhållanden: Sjön Gryssen är belägen öster om byn Östbjörka. Utredningsområdet är ca 3 km långt och sträcker sig runt sjön. Området är delvis bebyggt och bebyggelsen är koncentrerad längs den sydvästra och östra sidan av sjön. På flertalet platser vid bebyggelse är stranden privatiserad. Runt stora delar av sjön finns det en stig längs vattnet. I övrigt består området överlag av blandskog. Strandzonen är mycket sparsam på den östra sidan men något mer utvecklad i norr. Den västra och norra sidan är fuktig längs stranden och har en mer örtrik flora än den östra sidan. Området är slitagekänsligt vid fuktiga och våta partier.

Sjön är attraktiv för allmänheten genom stigen som finns och badplatsen som är belägen på östra sidan samt att det är en fiskesjö. Det finns väg till södra och östra sidan. Vatten och avlopp för bostäder runt Gryssen ska lösas genom enskilda anläggningar, som delas upp på 1-2 gemensamhetsanläggningar. Varsin anläggning ska undvikas eftersom det är brant terräng som ger begränsad sträcka mark för vattnet att hinna infiltrera innan det når sjön. Genom gemensamhetsanläggning undviks även flera punktutsläpp intill privata bad.

Motivering till val av område: Området är lämpligt för LIS med sin närhet till byn Östbjörka och med skyddade strandlängor. Gryssen ligger inom två 6 kilometers-zoner för serviceorter och kan med enstaka bebyggelse skapa underlag för service i dessa.

Lämplig etablering: Området kan ses som attraktivt för enstaka ny bebyggelse. Dels i befintlig bebyggelses absoluta närhet, dels i obebyggt område.

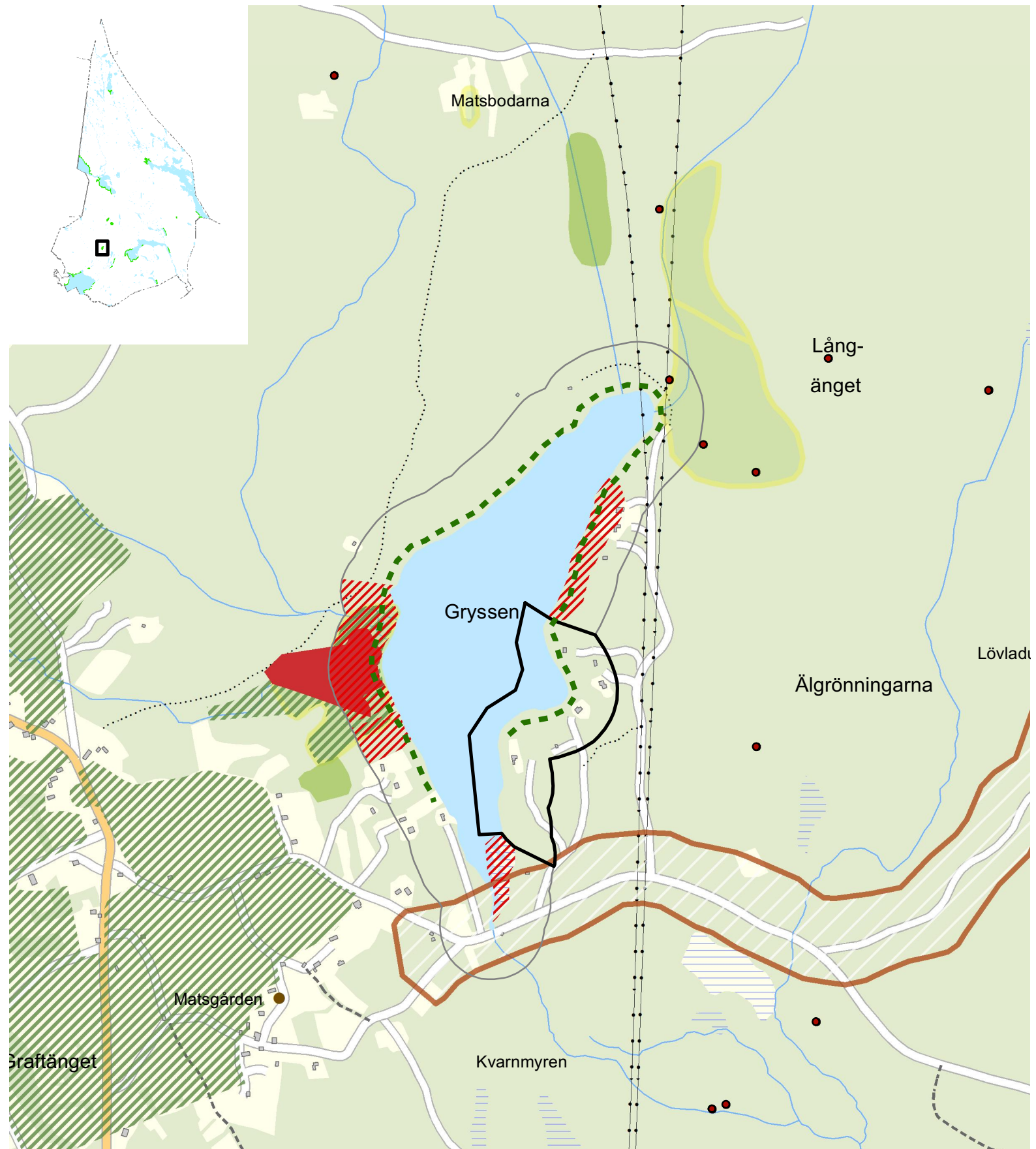
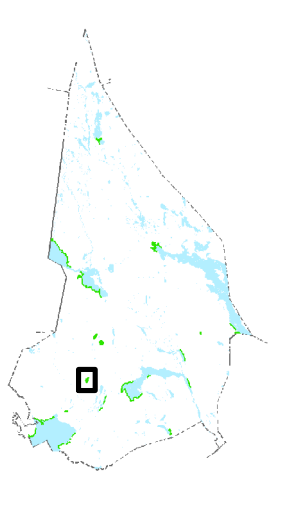
Kända värden och intressen:

- Riksintresse för rörligt friluftsliv 4 kap. MB (inte på karta).
- Riksintresse för naturvård 3 kap. MB.
- Riksintresse för kulturmiljövård 3 kap. MB.
- Biotopskyddsområde.
- Nyckelbiotop.

Skyddsvärda områden: I södra delen finns en våtmark värdefull för bland annat fisk. På östra sidan finns ett parti med gamla tallar, något som är ovanligt vid sjöar i södra delen av kommunen. På västra sidan finns ett fuktigt område med bäckutflöden och döende samt döda granar. I anslutning till detta finns även ett område med yngre aspskog som har potential för bland annat fågellivet.

Hälso- och säkerhetsaspekter: På den östra sidan finns flertalet kraftledningar som i norr passerar utredningsområdet.

Bedömning: Utredningsområdet har en del i sydost som är lämpligt för LIS då det är ett attraktivt läge och det finns farbar väg. Främst den nordvästra stranden är fuktig till våt och därmed slitagekänslig. I söder finns naturvärde för odlingslandskap vilket ska skyddas. Befintlig stig längs stranden ska bevaras för att inte begränsa allmänhetens möjlighet till tillträde. Dessa åtgärder ger anpassningar till riksintresse för rörligt friluftsliv samt naturvård. Riksintresse för kulturmiljövård finns vid byvägen mellan Östbjörka och Västana och ska beaktas. Enstaka bebyggelse bedöms inte orsaka påtaglig skada på intresset.

Gryssen, Östbörka

0 65 130 260 Meter

1:10 000

LIS-område	Naturvärden våtmarker
Inventerat område	Naturvärden skog
Skyddsvärda områden	Nyckelbiotop
Övriga noteringar under inventering	Biotopskydd i skogsmark
Översvämningskänslig mark	Riksentressen för kulturmiljövård
	Riksentressen för naturvård
	Fornlämningar

9.13 Ljugaren, Born

Beskrivning: Område med bymiljö, skog och våtmarker nordost om centrala Rättvik.

Befintliga förhållanden: Området ligger längs sjön Ljugarens sydvästra del och är ca 11 km långt. Det sträcker sig från Skornäsudden i norr via byn Östra Born samt Stornäset ner och bort till Gräsbergsviken i sydöst. Området är stort och samlad bebyggelse finns främst i Östra Born. I Östra Born finns ett område med ett 40-tal båthus som använts flitigt under lång tid av ägarna till fäbodan omkring sjön Ljugaren. Båthusområdet används aktivt av boende i Born för rekreation och friluftsliv även idag. Där finns även badplats. I övrigt finns inga stigar eller leder längs stranden inom utredningsområdet.

Det har funnits tjärfabrik och såg i byn. I resterande del av utredningsområdet är det mest enstaka bebyggelse förutom vid östra sidan av Kalleråsviken där det finns flertalet fritidshus samlade. Ljugaren är en hårt reglerad sjö och stranden är överlag blockig med smal vegetationszon. I södra delen av utredningsområdet är det lättvittrad bergart som gör stränderna grusiga och småsteniga. Området är slitagekänsligt vid vikar med blöta marker och vid bäckutflöden.

Norr om Östra Born finns det på några platser farbar väg ner mot stranden. I anslutning till Östra Born finns väg men däremot är området runt Kalleråsviken utan förbindelse. Det finns farbar väg ut till Stornäset men sedan är det en sträcka mellan Stornäset och Bleckaviken där väg saknas. Från Bleckaviken till Gräsbergsviken finns väg längs med sjön.

I norra delen är enskild vatten- och avloppslösning möjlig om avlopp läggs minst 50 meter upp från strandkanten, eftersom sjön är reglerad. Man måste även tänka på att borrhål för dricksvatten måste ligga minst 30 meter uppströms avloppet.

Born är en tätbebyggd by med många dåliga avlopp. Det är tätt mellan avlopp och dricksvattenbrunnar, tät jord och hög grundvattennivå, vilket gör att det är svårt att anlägga enskilda avlopp. Utredning om hur den allmänna VA-anläggningen kan och ska utökas till östra Born sker utifrån de behov som eventuellt kommer att uppstå inom LIS-området. Se även VA-plan för Rättviks kommun.

Det är möjligt att anlägga enskilt VA längs hela Stornäset, även längs den brantare terrängen vid Tjärdalsviken. Det saknas information gällande resterande del av utredningsområdet.

Motivering till val av område: Närheten till byn och samtidigt en hög grad av oexploaterad mark ger goda förutsättningar för LIS-områden vid Ljugarn nära Born. Det kan stärka underlaget för service i omkringliggande byar för skola och kollektivtrafik.

Lämplig etablering: Området kan som helhet ses som attraktivt för komplettering av bebyggelse, framför allt i och i närheten av Born, på Stornäset samt i den södra delen. Norr om Born är bostadsbebyggelse lämpligt vid detta attraktiva läge vid Ljugaren. Från Trugudden till Bleckaviken är området i anspråkstaget av fritidshus och avses kompletteras. Även allmänna byggnader är aktuella.

Kända värden och intressen:

- Riksintresse för friluftsliv 3kap. MB.
- Nyckelbiotop.
- Fornlämning.
- Naturvärde skog.
- Naturvärde för våtmark, våtmarksinventering.

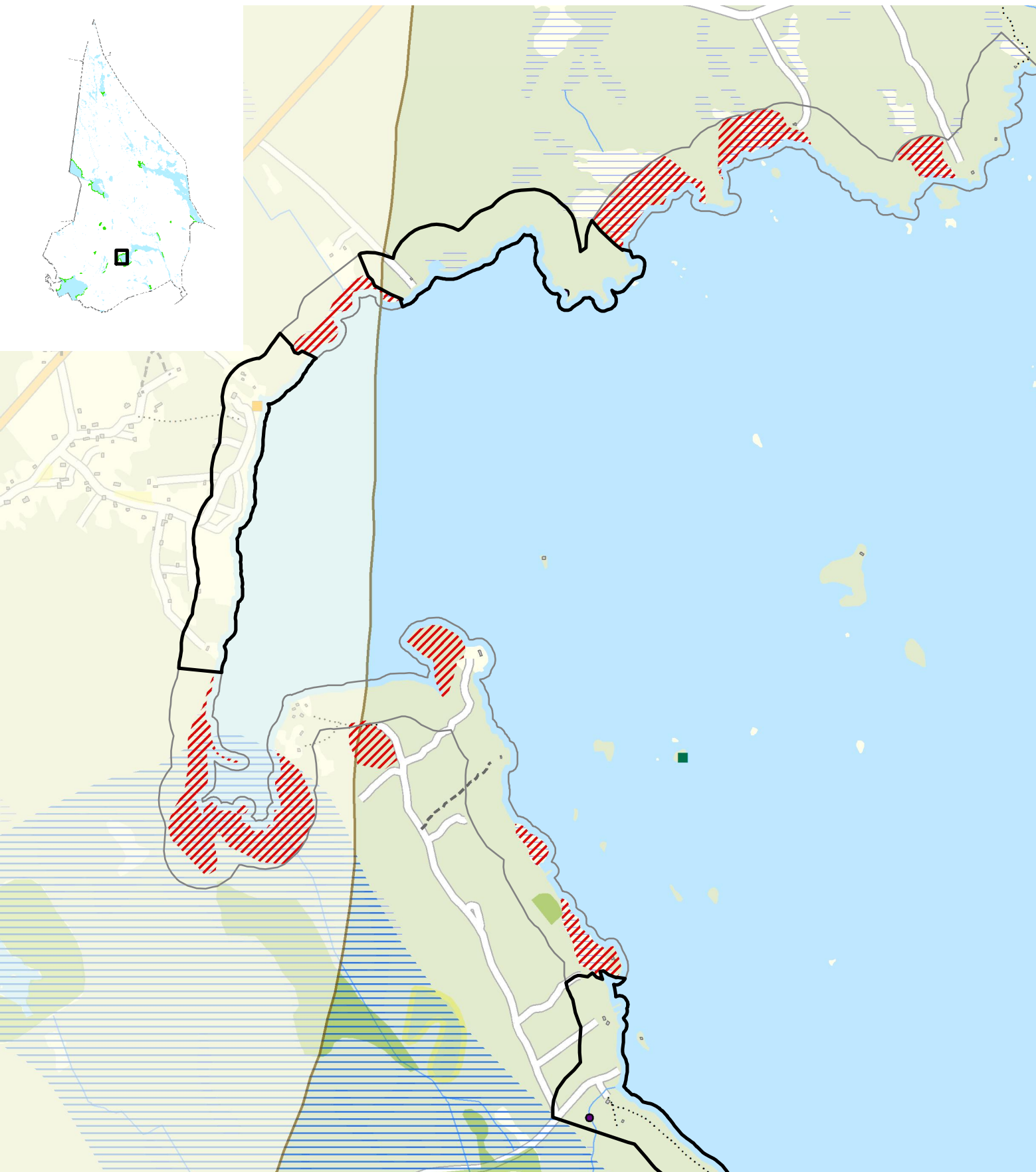
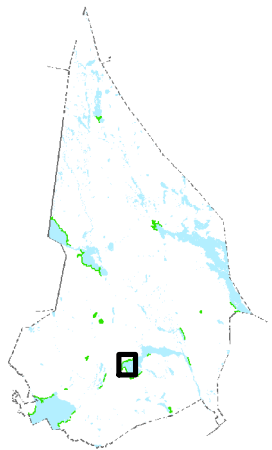
Skyddsvärda områden: Trugudden har delvis ståtliga träd, mest tall men även gran som borde lämnas fri för utveckling. Vid Djupviken finns ett skifte med något äldre tallar varav en del har invallade brandljud. Genom hela utredningsområdet finns flertalet gräsrika vikar och bäckutflöden, varav Kalleråsviken är den största våtmarken.

Hälsö- och säkerhetsaspekter: Område med risk för markföroreningar vid den gamla tjärfabriken i Östra Born.

Bedömning: I utmärkta LIS-områden förekommer skyddsvärda skogspartier enligt bilaga 1 vilka ska beaktas. Uddar, vikar, våtmarker och bäckutflöden ska skyddas. Det främjar riksintressen för natur och friluftsliv samt nyckelbiotop. Landskapsbilden och kulturmiljön kring båthusen ger särskild karaktär för området och beaktas genom att endast enstaka bebyggelse får uppföras.

Område med risk för markföroreningar måste utredas innan detaljplan kan skrivas.

Så länge VA-försörjningen inte är löst i ett långsiktigt perspektiv bör restriktivitet råda gällande ny byggnation.

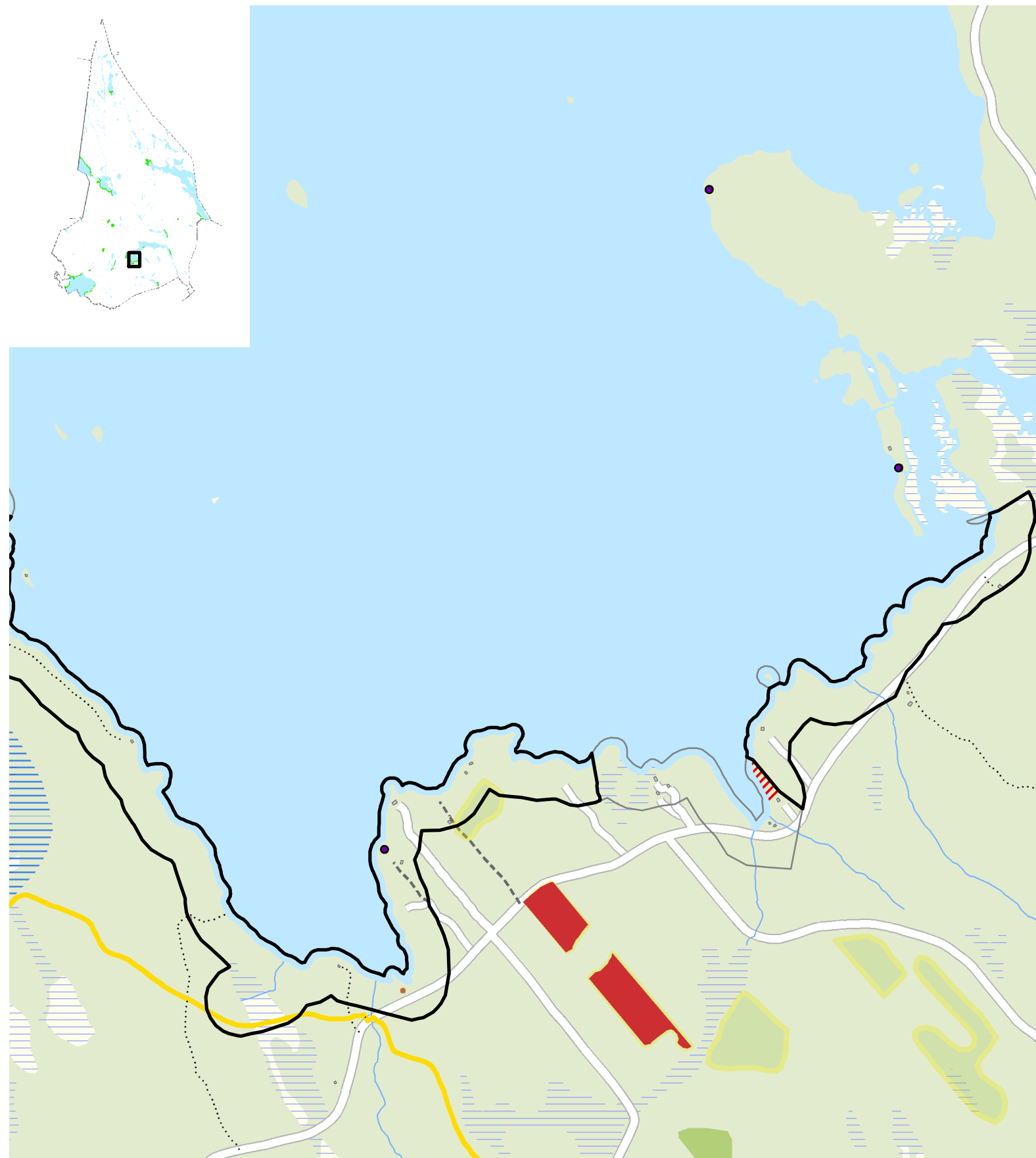
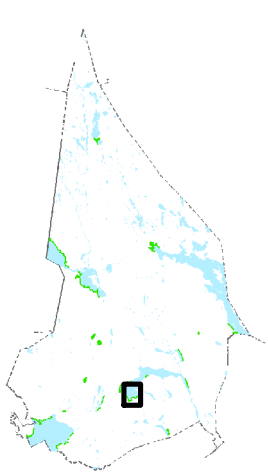

Ljugaren, Born (1)

0 90 180 360 Meter

1:14 000

	LIS-område		Naturvärden skog
	Inventerat område		Nyckelbiotop
	Skyddsvärda områden		Riksstressen för kulturmiljövård
	Övriga noteringar under inventering		Riksstressen för naturvård
	Översvämningskänslig mark		Friluftsliv
	Naturvärden våtmarker		Områden med risk för markföroreningar

0 95 190 380 Meter

Ljugaren, Born (2)

1:14 000

	LIS-område		Naturvärden skog
	Inventerat område		Nyckelbiotop
	Skyddsvärda områden		Riksintressen för kulturmiljövård
	Övriga noteringar under inventering		Riksintressen för naturvård
	Översvämningskänslig mark		Områden med risk för markföroreningar
	Naturvärden våtmarker		Biotopskyddsområde
			Fornlämningar

9.14 Gärdsjön, Nedre Gärdsjö - Ingels

Beskrivning: Område i bymiljö några kilometer nordost om Rättviks centrum.

Befintliga förhållanden: Området ligger längs Gärdsjöns östra sida och går även upp längs Årängsån till Ingels. Det är ca 4,5 km långt. Området är till stora delar bebyggt, främst genom Nedre Gärdsjö och Ingels. I området mellan Nedre Gärdsjö och Ingels är det naturmark med stigar, men även fuktiga eller våta partier i anslutning till Årängsån. I de tätbebyggda delarna är det gott om gräsmattor ner till vattnet. I centrala delen av Nedre Gärdsjö samt i Ingels finns även jordbruksmark. Söder om Nedre Gärdsjö är det tallskog och vid vattnet någon meter bladvass. Längre söderut är sedan kantzonen mot vattnet bara 1-2 meter och området är påverkat av fritidshusbebyggelse och vägar. Genom Nedre Gärdsjö är stranden inte heller tillgänglig. I området mellan Nedre Gärdsjö och Ingels finns stigar som är attraktiva för allmänheten. Söder om Nedre Gärdsjö finns badplats. Det finns väg till hela utredningsområdet. Som helhet är utredningsområdet inte särskilt slitagekänsligt. Nedre Gärdsjö har idag kommunalt vatten och avlopp längs den tätbebyggda sträckan. För ny bebyggelse är det en förutsättning att verksamhetsområdet för kommunalt VA utökas i området. Detta för att Gärdsjön tidigare varit påverkad av övergödning från avlopp, norra delen ligger mellan VA-verksamhetsområde och sjö, södra delen har närhet till bad, brant terräng och genomsläpplig sand som inte hinner rena vattnet innan det går ut i sjön. Se även VA-plan för Rättviks kommun.

Motivering till val av område: Gärdsjöns östra strandlinje är del av en genuin och väl etablerad bymiljö som lämpar sig för ytterligare utveckling. Det ger underlag för service, skola och kollektivtrafik i Gärdsjöbyarna, Ingels och Rättvik.

Lämplig etablering: Området kan ses som attraktivt för komplettering av bebyggelse, främst i södra delen då Nedre Gärdsjö redan är tätbebyggt.

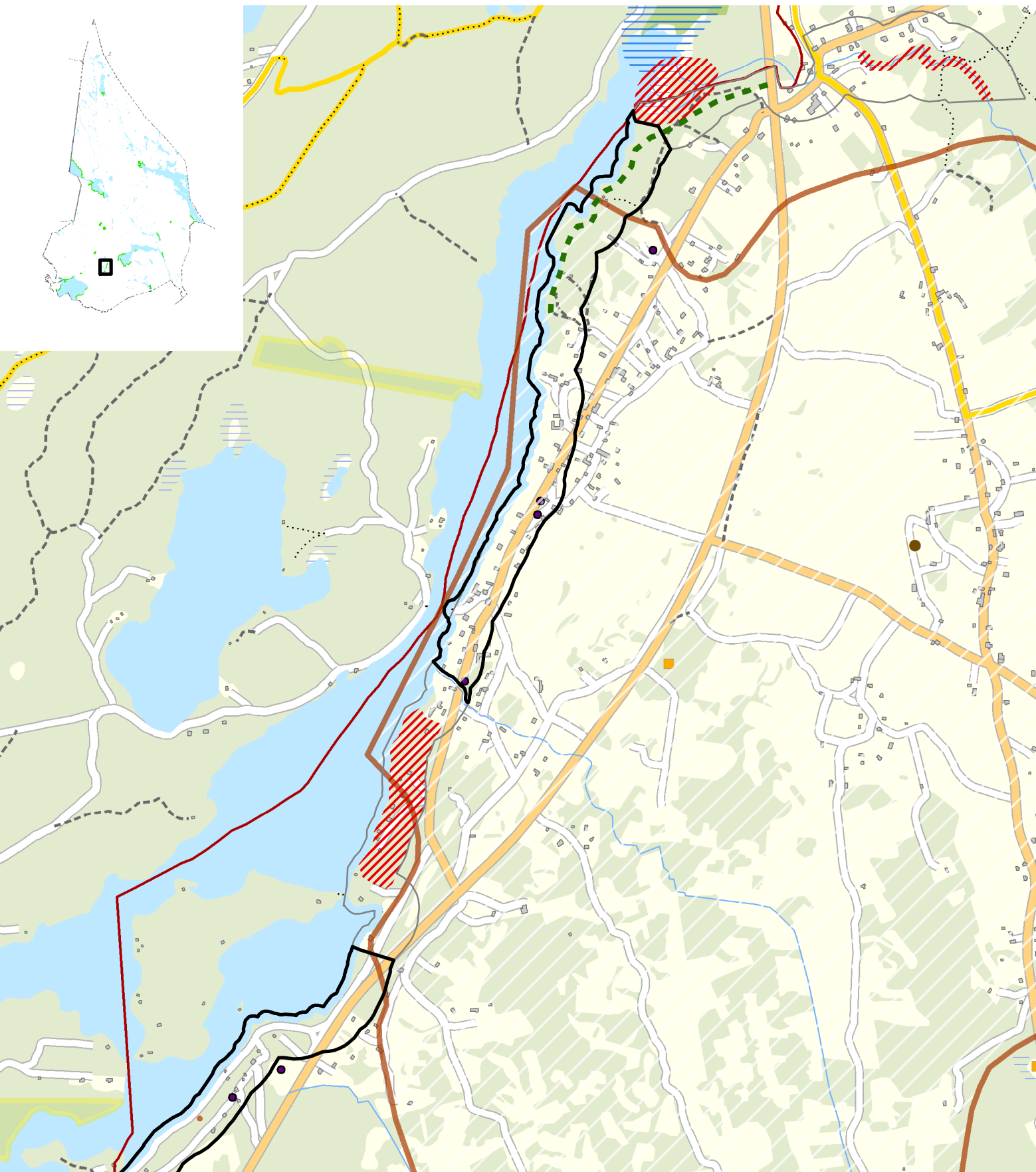
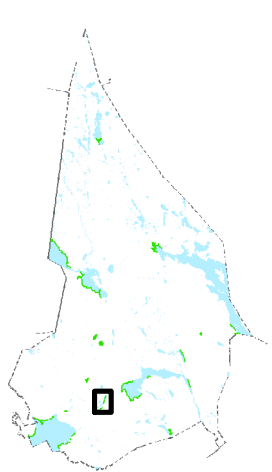
Kända värden och intressen:

- Riksintresse för rörligt friluftsliv 4 kap. MB (inte på karta).
- Riksintresse för kulturmiljövård 3 kap. MB.
- Riksintresse för friluftsliv 3 kap. MB (inte på karta).
- Byn Nedre Gärdsjö är av intresse för odlingslandskapet (inte på karta).

Skyddsvärda områden: Talludden med vackert utformad tallskog på åsen bör sparas eller avverkas skonsamt. Även i söder finns gamla tallar. I norra delen av Gärdsjön finns ett område med sumpmark innehållandes gråalskog och bladvass, och längs Årängsån finns örtrik miljö med mycket död ved.

Bedömning: Det tilltalande landskapet lämpar sig bäst för LIS i de södra delarna samt till viss del i det redan exploaterade Nedre gärdsjö. Jordbruksmark och äldre tallar markerade i naturvärdesinventeringen ska tas hänsyn till. Vid ny byggnation ska hänsyn tas till den branta terrängen.

Riksintresse för friluftsliv och rörligt friluftsliv tillgodoses genom bevarande av särskilt skyddsvärda områden och stigar. Enstaka bebyggelse bedöms ej störa riksintresset för kulturmiljövård.

Gärdsjön, Nedre gårdsjö-Ingels

0 95 190 380 Meter

1:14 000

	LIS-område		Naturvärden skog
	Inventerat område		Nyckelbiotop
	Skyddsvärda områden		Riksentressen för kulturmiljövård
	Övriga noteringar under inventering		Områden med risk för markföroreningar
	Översvämningskänslig mark		Biotopskyddsområde
	Stig		Naturvärden våtmarker

9.15 Nittsjösjön, Nittsjö

Beskrivning: Område i bymiljö med odlingsmark 5 km norr om Rättviks tätort.

Befintliga förhållanden: Utrednings-området är ca 1,5 km långt och sträcker sig runt hela Nittsjösjön i byn Nittsjö. Det finns enstaka bebyggelse på norra sidan av sjön längs Nittsjövägen. Den västra sidan av sjön består av jordbruksmark som brukas aktivt medan södra sidan består av blandskog. Nittsjösjön är näringsrik och det är ett bladvassbälte runt större delen av sjön. Det är fuktigt eller vått på flertalet platser och området är slitagekänsligt vid dessa sankare eller fuktigare partier. Det är dålig tillgänglighet längs den södra sidan av sjön då terrängen är brant och då det är skogsavverkat.

Det finns inte någon stig eller led runt sjön. Längs norra sidan går Nittsjövägen medan resterande delar av sjön inte kan nås via farbar väg. Det allmänna vatten- och avloppsnätet är inte utbyggt inom utredningsområdet. Utredning om hur den allmänna VA-anläggningen kan och ska utökas sker utifrån de behov som eventuellt kommer att uppstå inom LIS-området. Se även VA-plan för Rättviks kommun. Nittsjösjön är enligt uppgifter från Länsstyrelsen övergödd, delvis på grund av utsläpp från avlopp uppströms sjön. Terrängen nära sjön är låglänt/sank och längs södra delen även stenig och brant ovanför det flacka. Enskilt VA ska inte anläggas.

Motivering till val av område: Med tanke på sitt läge med bland annat närheten till skola i Sättra och höga naturvärden är området partivis lämpligt för LIS.

Lämplig etablering: Området är attraktivt för enstaka ny bebyggelse.

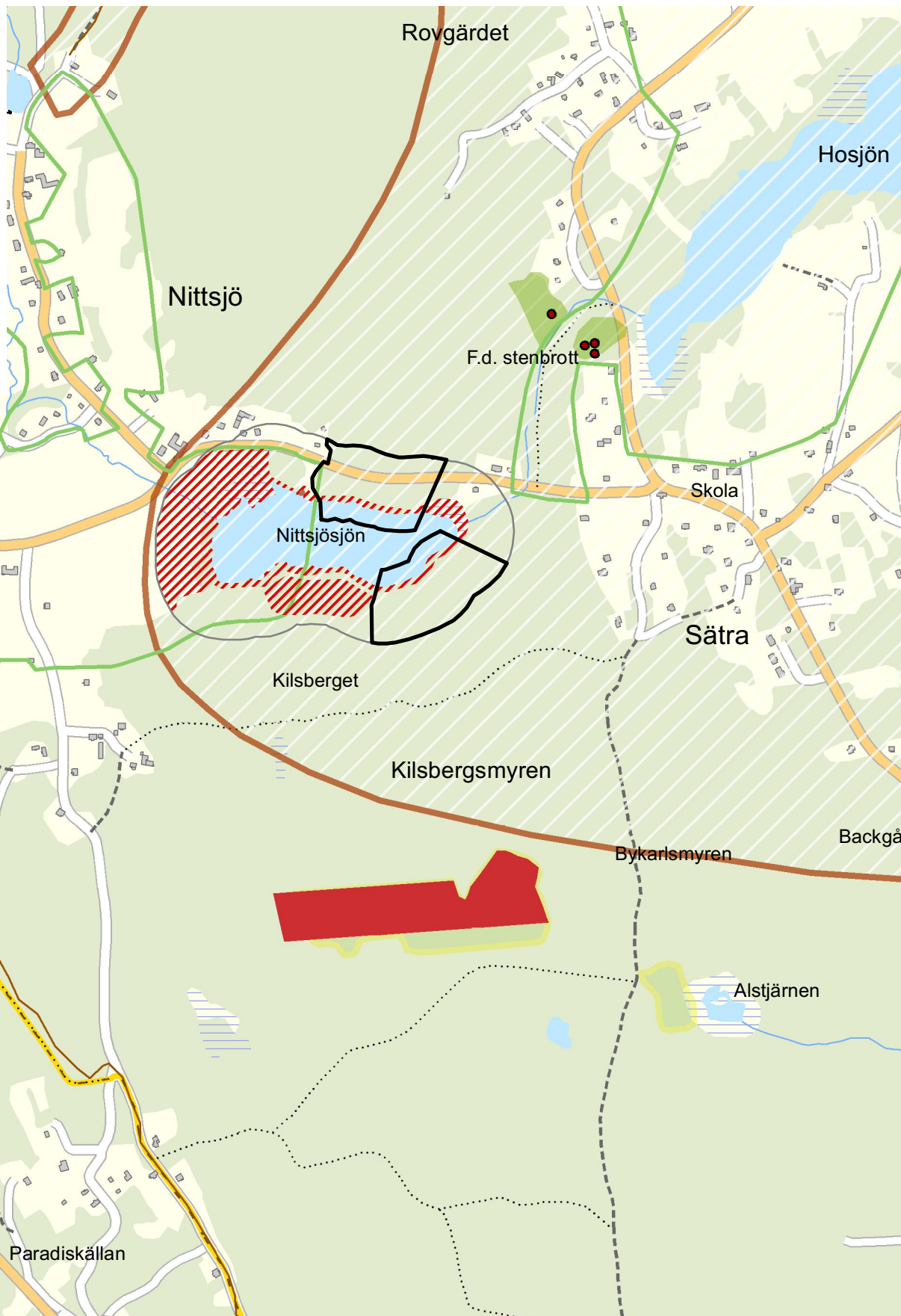
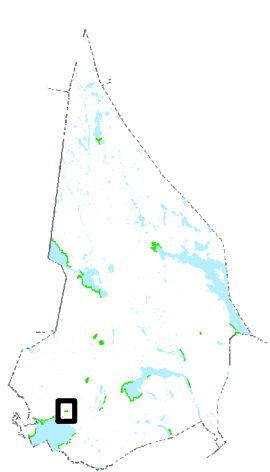
Kända värden och intressen:

- Riksintresse för rörligt friluftsliv 4 kap. MB (inte på karta).
- Riksintresse för friluftsliv 3 kap. MB (inte på karta).
- Riksintresse för kulturmiljövård 3 kap. MB.
- Naturvårdsprogrammet.

Skyddsvärda områden: Strandkanten runt hela sjön med lövbuskar, bladvass och näringsrik vegetation är skyddsvärd ur många aspekter. Även jordbruksmarken i väster med ett tilltalande levande odlingslandskap är skyddsvärd. På södra sidan bör delar av lövskogen bevaras.

Bedömning: Det område som är aktuellt för LIS kring Nittsjösjön är den norra samt delvis den i sydöstra stranden. Enstaka bostadsbebyggelse är lämpligt.

Som kartorna visar måste bebyggelse ske med förutsättning att vegetationen i och runt sjön behandlas varsamt. Enstaka bebyggelse bedöms varken skada riksintresse för kulturmiljövård eller friluftsliv. Dessa intressen täcker stora områden. Så länge VA-försörjningen inte är löst i ett långsiktigt perspektiv bör restriktivitet råda gällande ny byggnation.

Nittsjösjön, Nittsjö

LIS-område	Naturvärden skog
Inventerat område	Nyckelbiotop
Skyddsvärda områden	Riksintressen för kulturmiljövård
Övriga noteringar under inventering	Områden med risk för markföroreningar
Naturvårdsprogrammet	Biotopskyddsområde
Översvämningskänslig mark	Naturvärden våtmarker
	Fornlämningar

1:10 000

9.16 Siljan, Ickviken - Vikarbyn

Beskrivning: Bymiljö, odlingslandskap och skogsområde i kommunens sydvästra del.

Befintliga förhållanden: Utredningsområdet ligger längs Siljan och går från Ickviken till Vikarbyn. Området är ca 4,5 km långt, därtill tillkommer Lillön och Storön. Inom området är det spridd bebyggelse längs stranden. Vid Ickviken, längst i väster, är området minst påverkat av bebyggelse. Vid Öjaviken finns ett större område med jordbruksmark, i övrigt mest skogsmark. Stranden är överlag stenig och strandzonen några meter, förutom vid Morviken där den är bredare. Det är fuktigt längs stranden från Ickviken till Lillön.

I östra delen av Vikarbyn har en såg tidigare funnits. Överlag är inte området slitagekänsligt förutom vid våta vikar samt längs stranden. En ny vägdragning har skett längs med järnvägen, vilket ökar attraktiviteten väster ut längs Ickviken.

Det går en vandringsled från Öjaviken till Vikarbyn, som sedan fortsätter ner till Rättvik. Området kring Morviken har stort allmänt intresse som närströvsområde. Allmän badplats finns i Vikarbyn och det går att bada på fler platser inom området. Farbar väg finns till i stort sett hela området. Det finns inte väg till området kring Morviken och det saknas allmän väg till den yttersta delen av Lillön.

Från badplatsen och österut i Vikarbyn finns närhet till kommunalt vatten och avlopp ovanför järnvägen. Både detta område samt Lillön och Storön är föreslagna VA-utredningsområden i VA-plan. Utredning om hur den allmänna VA- anläggningen kan och ska utökas sker utifrån de behov som eventuellt kommer att uppstå inom LIS-området. Se även VA-plan för Rättviks kommun.

Siljan och Siljanområdet berör flertalet kommuner, så som Leksand, Mora och Orsa. Mora har pekat ut LIS-områden längs Siljan men ej i närheten av kommungränsen mellan Rättvik och Mora.

Motivering till val av område: Vikarbyn är kommunens största by och har samtidigt en stor del attraktiv mark vid Siljans strand. Exploatering stärker service, kollektivtrafik och skola i både Vikarbyn och Rättvik.

Lämplig etablering: Området som helhet kan ses som attraktivt för bebyggelse, framförallt i anslutning till befintlig bebyggelse.

Kända värden och intressen:

- Riksintresse för rörligt friluftsliv 4 kap. MB (inte på karta).
- Riksintresse för friluftsliv 3 ka.p MB (inte på karta).
- Fornlämningar.
- Naturvårdsprogrammet.

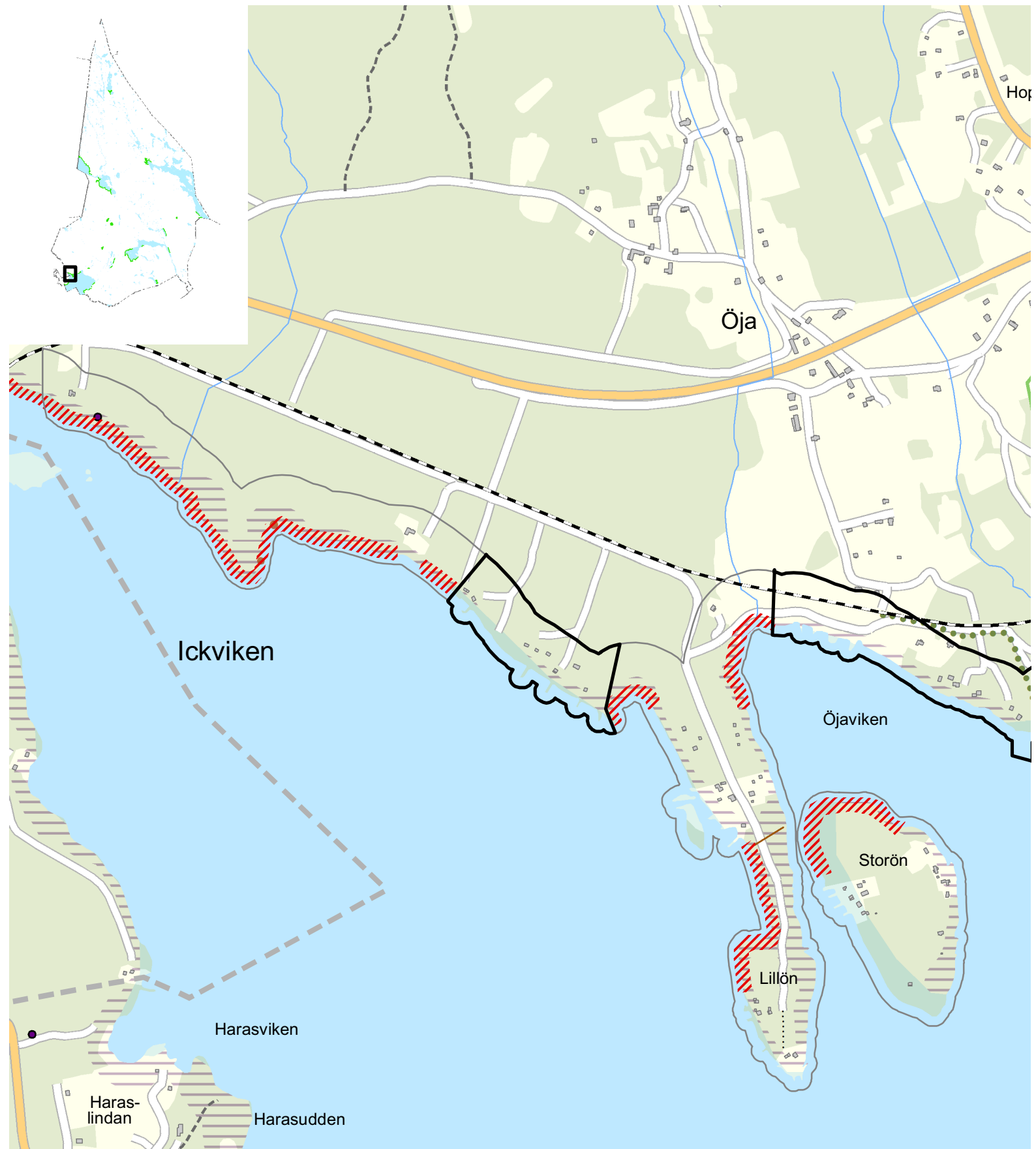
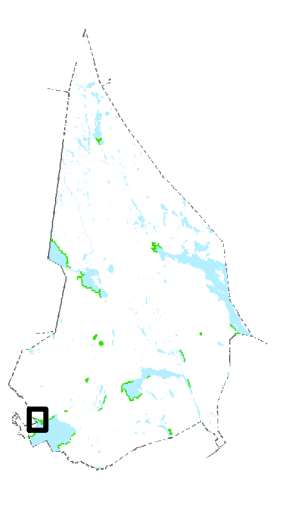
Skyddsvärda områden: Ickvikens förhållandevis breda strandzon är värdefull. Att viken och stranden är nästan helt opåverkad av bebyggelse bidrar till att de bör sparas intakt så långt som möjligt. Kring Lillön, Storön och Öjaviken finns flertalet intakta strandkanter som inte exploaterats. Vikarna intill Lillön har lite fuktigare miljö och även Öjavikens inre del är fuktig eller våt. Strandmiljön vid Morviken bort till badplatsen i Vikarbyn är en flack, örtrik strand- och kantzon som är oexploaterad av hus och som nyttjas för friluftsliv och rekreation. Denna zon är 10-20 meter bred och ska bibehållas som den är idag. Stränderna är mestadels steniga men vid Ickåns utlopp leriga.

Hälso- och säkerhetsaspekter: Det är möjligt att marken är förorenad vid platsen för den gamla sågen i Vikarbyn. Risk för översvämning finns främst på Lillön

men även på Storön samt längs Ickviken och vid Morviken. Längs en lång sträcka mellan Öjaviken och Vikarbyn finns närhet till järnväg med transport av farligt gods och bullerstörningar. Se inledande kapitel för regler kring exploatering i närhet av järnväg.

Bedömning: Med undantag för våta vikar och stränder är området inte slitagekänsligt. Dessa nämnda vikar samt Storön och Lillön lämpar sig ej för LIS och har därför valts bort. Känslighet för översvämning studeras mer detaljerat vid senare prövning.

Genom bevarande av Storön, Lillön, stigar och skyddsvärda marker tillgodoses områdets riksintressen. Promenadstråken får inte flyttas utan särskilda skäl som t.ex översvämningsrisk. Se även natur- och kulturvärdesinventeringen för vidare vägledning i skyddsvärda områden. Innan eventuell detaljplan skrivs ska förorenad mark kring sågen-området utredas.

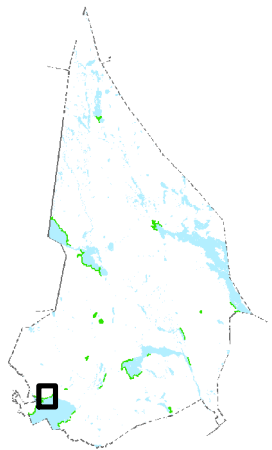

0 65 130 260 Meter

Siljan, Ickviken-Vikarbyn (1)

LIS-område	Naturvärden skog
Inventerat område	Nyckelbiotop
Skyddsvärda områden	Områden med risk för markföroreningar
Övriga noteringar under inventering	Naturvärden våtmarker
Naturvårdsprogrammet	
Översvämningskänslig mark	

1:10 000

Siljan, Ickviken-Vikarbyn (2)

LIS-område	Naturvärden skog
Inventerat område	Nyckelbiotop
Skyddsvärda områden	Områden med risk för markföroreningar
Övriga noteringar under inventering	Naturvärden våtmarker
Naturvårdsprogrammet	Stig
Översvämningskänslig mark	

1:10 000

9.17 Siljan, Stumsnäs

Beskrivning: Område med by- och skogsmiljöer i kommunens sydvästra del.

Befintliga förhållanden: Utredningsområdet ligger längs Siljan och är ca 3 km långt förbi Stumsnäsvisken upp mot Harasvisken. Det rymmer samlingar av bebyggelse vid Stumsnäsvisken, Ångbåtsvägen, Skräddarvisken samt uppe i norra delen av utredningsområdet. Det finns små partier med jordbruksmark, i övrigt dominerar brukad skog. Stranden är stenig och strandvegetationen är smal och inte särskilt artrik. Det finns fuktiga/våta partier vid Stumsnäsvisken, Strandvisken och Skräddarvisken. Som helhet är området inte slitagekänsligt förutom vid de våta partierna i vikarna. För allmänhetens tillgänglighet finns en stig längs stranden i södra delen. Norrut finns ingen stig men det finns möjlighet att ta sig ner på befintliga vägar. Vid Stumsnäsvisken finns badmöjligheter. Farbar väg finns till de delar som i nuläget är bebyggda. Stumsnäs har varierande, delvis täta jordar, hög grundvattennivå samt tät bebyggelse i klungor i de två byarna.

Det allmänna vatten- och avloppsnätet är inte utbyggt inom utredningsområdet. Utredning om hur den allmänna VA-anläggningen kan och ska utökas sker utifrån de behov som eventuellt kommer att uppstå inom LIS-området. Se även VA-plan för Rättviks kommun. Siljan och Siljanområdet berör flertalet kommuner, så som Leksand, Mora och Orsa. Mora har inte pekat ut LIS-områden i närheten.

Motivering till val av område: En genuin bymiljö med höga natur- och friluftsvärden för de bosatta talar för en attraktiv plats för kompletteringsbebyggelse. Det ger underlag för att stärka service, skolor och kollektivtrafik i Vikarbyn och i Rättvik.

Lämplig etablering: Komplettering av bebyggelse i anslutning till bebyggelse.

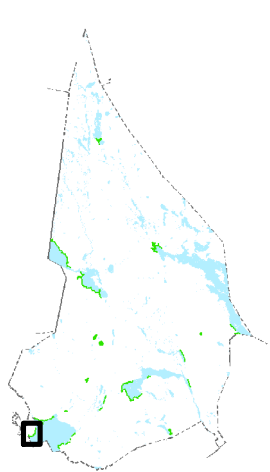
Kända värden och intressen:

- Riksintresse för rörligt friluftsliv 4 kap. MB (inte på karta).
- Riksintresse för friluftsliv 3 kap. MB (inte på karta).
- Naturminne.
- Stumsnäs Västra och Östra by är av intresse för kulturmiljö (inte på karta).

Skyddsvärda områden: Stumsnäsviskens norra och västra del är mest skyddsvärd, men dessa marker ligger nästan helt utanför inventeringsgränsen. Hänsyn bör tas till strandvegetation med gräs och starr i Skräddarvisken och Holmvisken. I skräddarvisken står en fridlyst död tall. Skogen i övrigt är inte anmärkningsvärd.

Hälsö- och säkerhetsaspekter: Risk för översvämning finns i sydvästra delen vid Stumsnäsvisken men även vid Strandvisken, Holmvisken samt Skräddarvisken.

Bedömning: Strandvegetationen ska slås vakt om och bebyggelse nära stranden ska undvikas. Befintlig stig längs stranden ska bevaras för att inte begränsa till allmänhetens möjlighet tillträde. Kartan har ritats med tanken att skyddsvärda områden och stigar inte delas upp av LIS-områden. Dessa nämnda prioriteringar tillgodoser riksintresse för rörligt friluftsliv och friluftsliv. Kulturmiljövärden anses inte påverkas av enstaka bebyggelse. Markeringar på kartan visar artrikare delar samt ett stenröse som bör sparas. Jordbruksmark ska ej bebyggas. Delar av området är översvämningsskänsligt vilket bör studeras mer detaljerat vid senare prövning. Så länge VA-försörjningen inte är löst i ett långsiktigt perspektiv bör restriktivitet råda gällande ny byggnation. Trots restriktivitet för LIS kring Siljan bedöms områdena vid Stumsnäs att vara av tillräckligt liten skala för att godkännas. Mora har ej pekat ut LIS-områden i närheten.

0 65 130 260 Meter

Siljan, Stumsnäs

LIS-område	Naturvärden skog
Inventerat område	Nyckelbiotop
Skyddsvärda områden	Områden med risk för markföroreningar
Övriga noteringar under inventering	Naturvärden våtmarker
Översvämningskänslig mark	Stig
Naturminne	Fornlämningar

1:10 000

9.18 Siljan, Tina

Beskrivning: Område med bymiljö och skogsmark i kommunens sydvästra del.

Befintliga förhållanden: Utredningsområdet ligger längs Siljan och är ca 5 km långt. Det sträcker sig från kommungränsen vid Leksand och norrut mot Gärdebyn. Området är till stora delar bebyggt i anslutning till Tina by samt norrut och här finns även område med jordbruksmark. Söder ut från Tina finns enstaka bebyggelse men överlag är det skogsmark. I anslutning till Tina finns ett område med strandängar och ett fågeltorn.

Stranden vid Tina är i stora delar ianspråktagen med gräsmattor, båtplatser och bryggor. Norrut är stranden sedan överlag stenig och blockig. Söder ut från Tina är stranden storblockig och det är mager vegetation i strandkanten, förutom i sydligaste delen där stranden är flackare och där den närmsta fastmarken har solbelyst ängsflora. Vid Eldskäret finns två gravrösen. Utredningsområdet som helhet är inte slitagekänsligt förutom vid sankpartier vid fågeltornet.

Det finns stig längs stranden från kommungränsen i söder upp till Tina. Där bebyggelsen sen tätar blir stranden mer privatiserad. Det finns en badplats vid Tinaviken. Till stora delar av området finns farbar väg. Till Salunäset/Eldskäret finns det ingen väg. Vägen ut till områdets södra del har vägbom.

Runt Åsbäcksviken är det tät jord och hög grundvattennivå. Området har delvis kommunalt vatten och avlopp (VA) som finns i Tina by. Utredning om hur den allmänna VA-anläggningen kan och ska utökas sker utifrån de behov som eventuellt kommer att uppstå inom LIS-området. Se även VA-plan för Rättviks kommun. I områdets sydvästra del kan enskilt VA anläggas.

Siljan och Siljanområdet berör flertalet kommuner, så som Leksand, Mora och Orsa. Leksand ligger nära Tina men har ej pekat ut områden för LIS vid Siljan.

Motivering till val av område: En genuin bymiljö med höga natur- och friluftsvärden för de bosatta talar för en attraktiv plats för kompletteringsbebyggelse. Det tätortsnära läget beräknar stärka underlaget för service i Rättvik.

Lämplig etablering: Den nordöstra delen i utredningsområdet kan ses som attraktiv för bebyggelse.

Kända värden och intressen:

- Riksintresse för rörligt friluftsliv 4 kap. MB (inte på karta)
- Riksintresse för friluftsliv 3 kap. MB (inte på karta)
- Nyckelbiotop
- Fornlämningar
- Naturvårdsprogrammet
- Tina by och Salunäset är intresse för kulturmiljö (inte på karta)
- Tina by och norrut är intresse för odlingslandskapet (inte på karta)

Skyddsvärda områden: De artrika och solbelysta ängsmarkerna i områdets södra del är idag mycket ovanliga. Vid Åsbäcksviken finns vackra strandängar med gyttebanker vid lågvatten samt lövskog med naturskogskaraktär vid fågeltornet. Norr om Tina, vid Kattholmsviken, finns aspskog med potential och idag redan en hel del död ved. Sedan än längre norrut finns ett till parti med skog med död ved samt stor variation gällande trädslag och ålder som inte bör skogsbrukas.

Hälsö- och säkerhetsaspekter: Risk för översvämning finns främst vid fågeltornet kring Åsbäcksviken/Killingholmen/Lillsjön men även vid Macknäset i

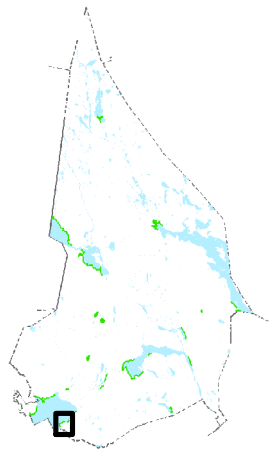
Tinaviken samt i södra delen av utredningsområdet, vid kommungränsen mot Leksand. Det är ca 350 m till reningsverket i Rättvik från utredningsområdets norra del.

Bedömning: LIS-område i Tina innebär särskild restriktivitet både för att det handlar om Siljansområdet samt på grund av det tätortsnära läget. Trots restriktionerna pekas området ut eftersom att grannkommunen i söder ej har pekat ut områden vid Siljan, samt att det har en liten betydelse i fråga om privat exploatering i området.

Exploatering är lämpligt i de tre markerade områdena närmst Tina, dock ska bladvass och aspskog bevaras.

Runtomkring badplatsen är marken högt exploaterad och ny bebyggelse bör uppföras på ett sätt som inte skärmar av stranden ytterligare från allmänheten. Vid byggnation i bymiljön ska odlingslandskapet ej bebyggas. Ovanstående gynnar riksintresse för rörligt friluftsliv, friluftsliv, natur och odlingslandskap.

Delar av områdena är översvämningskänsliga, vilket studeras mer detaljerat vid senare prövning.

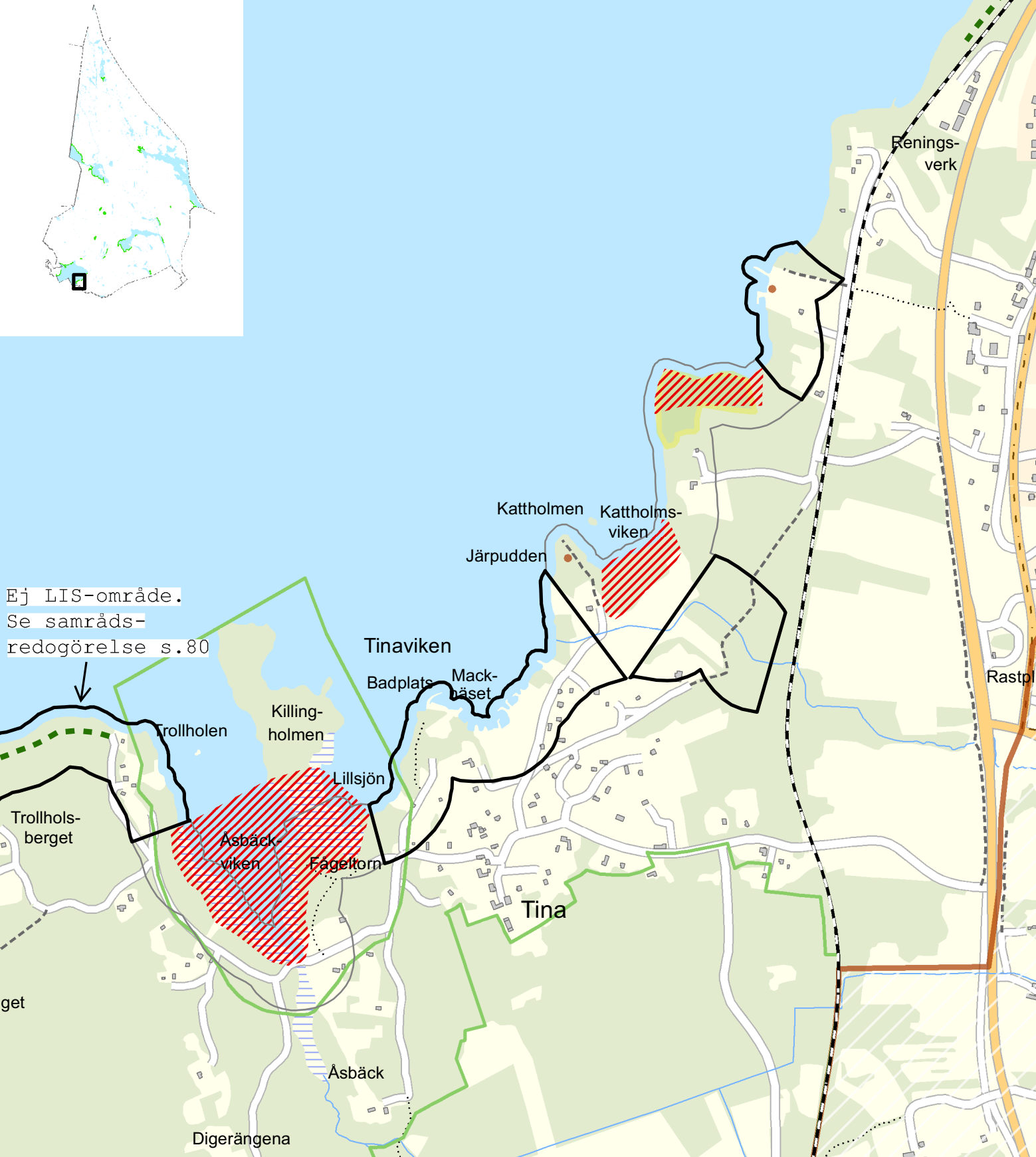
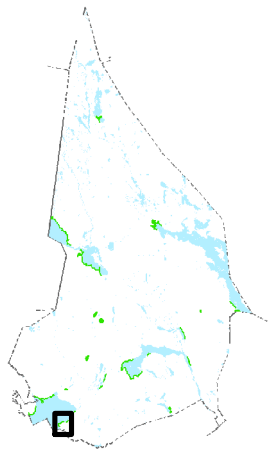

0 65 130 260 Meter

Siljan, Tina (1)

1:10 000

LIS-område	Naturvärden våtmarker
Inventerat område	Stig
Skyddsvärda områden	Fornlämningar
Övriga noteringar under inventering	
Naturvårdsprogrammet	

Ej LIS-område.
Se samråds-
redogörelse s.80

Siljan, Tina (2)

	LIS-område		Naturvärden våtmarker
	Inventerat område		Stig
	Skyddsvärda områden		Fornlämningar
	Övriga noteringar under inventering		Nyckelbiotop
	Översvämningskänslig mark		Riksentressen för kulturmiljövård
	Naturvårdsprogrammet		

1:10 000

9.19 Långsjön, Ollasbodarna

Beskrivning: Sparsamt bebyggt skogsområde vid Långsjön i kommunens sydöstra del.

Befintliga förhållanden: Längs södra stranden vid Långsjön ligger Ollasbodarnas 1,5 km långa utredningssträcka. Den är bebyggd i anslutning till vägen som går längsmed sjön.

Området består av i huvudsak gran i norr och tall i söder med lövskog däremellan. Strandområdet är småstenigt och blockigt med en del grus och sand. På östra sidan av vägen finns två myrar och i nordväst samt sydväst är det fuktigt/vått. Området är slitagekänsligt vid myrarna samt vid sumpskog i nordvästra delen. Det saknas information om vatten- och avlopps försörjning. Genom utredningsområdet finns farbar väg längs med strandremsan.

Motivering till val av område: Ollasbodarnas strandområde är redan ianspråktaget med fritidshus, samtidigt som det har höga friluftsvärden. Det är angeläget att locka fler invånare till området för att stärka underlaget för grundläggande service i Rättvik.

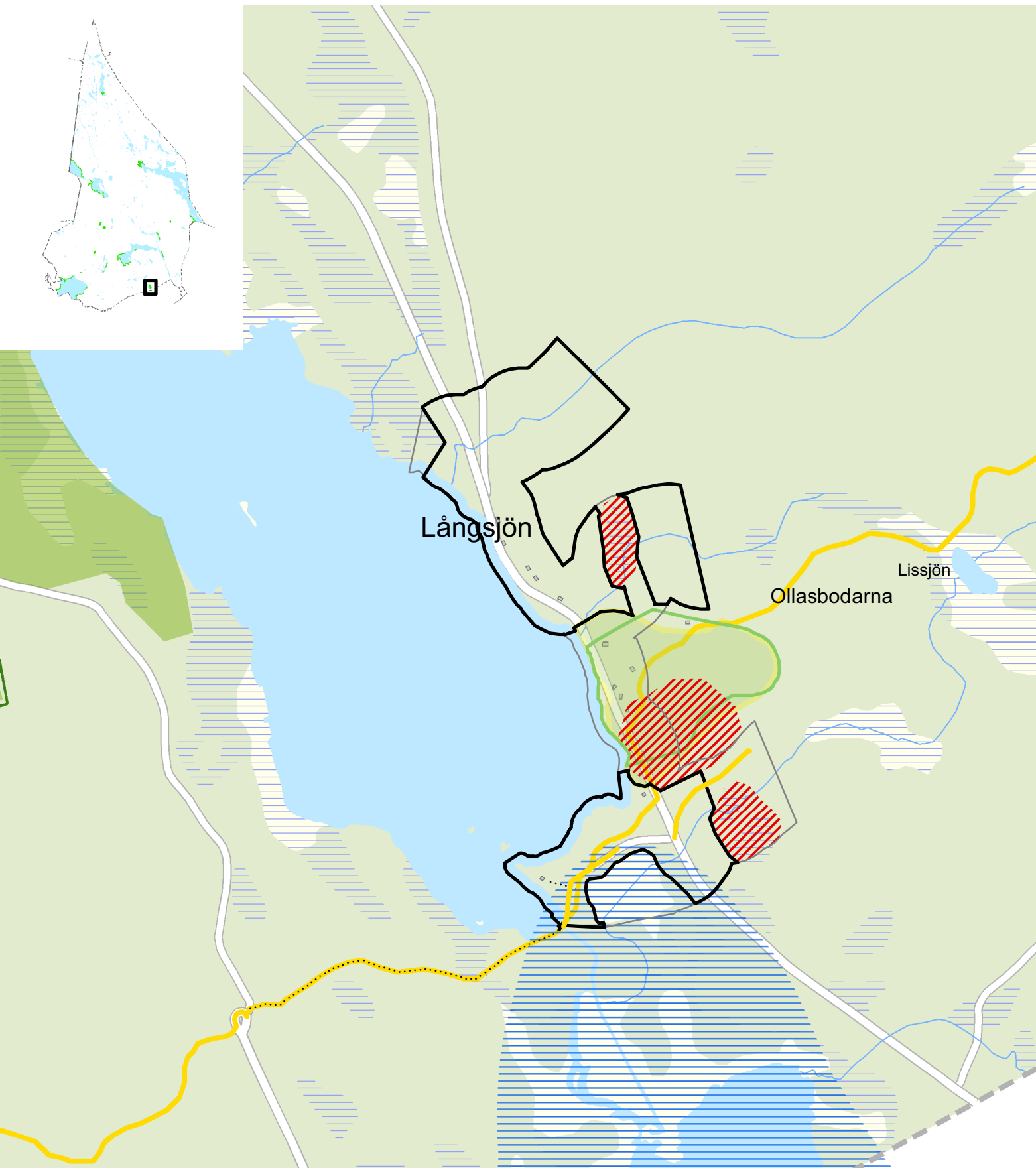
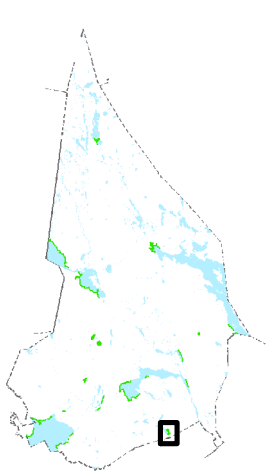
Lämplig etablering: Ny fritidshusbebyggelse.

Kända värden och intressen:

- Nyckelbiotop.
- Naturvärde våtmark, våtmarksinventering.
- Södra halvan av utredningsområdet ingår i värdetrakt för gran (inte på karta).

Skyddsvärda områden: Myrarna bör sparas då de är fint utformade med en del gamla träd, klibbal i våta partier samt gott om orkidéer. Det finns även aspskog på några platser som är en värdefull miljö, främst intill viken i södra delen. Fäbodrar finns på platsen, dock inga fornlämningar.

Bedömning: Ollasbodarna utgör ett utredningsområde vid Långsjön men även vid intilliggande åar. En utveckling genom nya fritidshus i attraktiva lägen är möjlig. Detta då området redan är bebyggt med fritidshus, inte är slitagekänsligt samt att en bra väg finns genom området. Våtmarker, myrar och aspskog ligger utanför markerat LIS-område. Åar, stigar och vandringsleder är till viss del inom LIS-område men ska skyddas från störande exploatering, vilket tillgodoser ”kända värden och intressen”.

0 65 130 260 Meter

Långsjön, Ollasbodarna

	LIS-område		Naturvärden våtmarker
	Inventerat område		Vandringsled
	Skyddsvärda områden		Fornlämningar
	Övriga noteringar under inventering		Nyckelbiotop
	Översvämningskänslig mark		
	Naturvårdsprogrammet		

1:10 000

9.20 Siljan, Båthamnen

Beskrivning: Område i kommunens sydvästra del med byggnader relaterade till båtliv.

Befintliga förhållanden: Utredningsområdet ligger längs Siljan och sträcker sig norrut från båthamnen och är cirka 600m långt. Området är ianspråktaget med föreningsbyggnader, bryggor och pirar som bildar hamnen. Platsen har i norr en anslutande väg till Riksväg 70 och därefter sprider sig mindre vägar över hela området och ger god tillgänglighet till stranden. En gångväg finns från norra delen in mot Rättviks centrum. Området är ej slitagekänsligt. Båthamnen är i nuläget en allmän plats men den är avskild från tätorten genom några hundra meter obebyggd mark mellan Rättviks centrum och båthamnen.

Det finns kommunal vatten- och avloppsförsörjning i området. Utredning om hur den allmänna VA-anläggningen kan och ska utökas sker utifrån de behov som eventuellt kommer att uppstå inom LIS-området. Se även VA-plan för Rättviks kommun. Siljan och Siljanområdet berör flertalet kommuner, så som Leksand, Mora och Orsa. Leksand ligger nära LIS-området men har ej pekat ut områden för LIS vid Siljan.

Motivering till val av område: Efter exploatering och tillgänglighetsanpassning är området med sitt öppna läge mot Siljan av intresse för besöksnäringen och kan stärka service i Rättvik.

Lämplig etablering: Hela området är tillgängligt för framtida bebyggelse i form av fritidshus, gärna med möjlighet till uthyrning, om avstånd till järnvägen hålls. Även kompletterande bebyggelse till befintlig är möjlig.

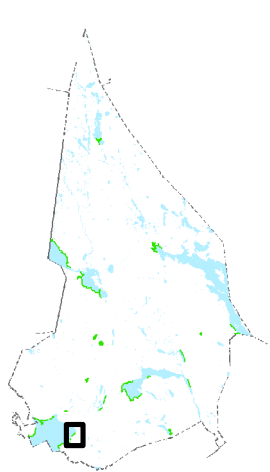
Kända värden och intressen:

- Riksintresse för rörligt friluftsliv 4 kap. MB (inte på karta).
- Riksintresse för friluftsliv 3 kap. MB (inte på karta).
- Riksintresse för turism 4 kap. MB (inte på karta).

Skyddsvärda områden: Området har ej på särskilt skyddsvärda områden.

Hälsö- och säkerhetsaspekter: Området är utsatt för buller på grund av den närliggande järnvägen samt riksväg 70. Riksvägen och järnvägen transporterar farligt gods. Se inledande kapitel för regler kring exploatering i närhet av järnväg. Området ligger 350m från Rättviks reningsverk. Översvämningsrisk över ett 100-årsflöde är störst i mitten av området där pirarna går ut och vidare 150m norr om dem. Området har tidigare inrymt Lerdalssågen, där tryckimpregnering har använts. Vid eventuellt utformande av detaljplan skall risken för markföroreningar utredas.

Bedömning: Båthamnsområdet är för sin begränsade storlek och brist på naturvärden märkt i sin helhet som ett LIS-område. Området är ett LIS-område som är tätortsnära vilket kan ge särskilda turistvärden vid utformning av fritidshus eller vid komplettering av befintliga byggnader. Trots restriktionerna kring Siljansområdets samt tätortsnära LIS-områden pekas området ut eftersom att grannkommunen i söder ej har pekat ut områden vid Siljan, samt att det har en liten betydelse i fråga om privat exploatering i området. Riksintresse för friluftsliv och rörligt friluftsliv tas hänsyn till genom att området fortsätter att ha sin allmänna karaktär med i huvudsak båthamn. Riksintresse för turism tillgodoses genom utveckling av verksamheten samt byggnader kopplade till camping. Risk för markföroreningar måste utredas innan eventuell exploatering.

Siljan, Lerdal-Båthamnen

LIS-område Lerdal	Naturvärden skog
LIS-område Båthamnen	Nyckelbiotop
Skyddsvärda områden	Områden med risk för markföroreningar
Övriga noteringar under inventering	Naturvärden våtmarker
Översvämningskänslig mark	Stig
	Fornlämningar

1:10 000

9.21 Siljan, Lerdal

Beskrivning: Obebyggd, kuperad sträcka vid Siljan i kommunens sydvästra del.

Befintliga förhållanden: Området sträcker sig sydväst från båthamnen och är cirka 350m långt. Det är kuperat med en brant sluttning ner till stranden. I norra delen följs vattenbrynet av stenstrand, sluttning med rik vegetation och därefter en grusplan. Stranden är stenig men mot båthamnen finns en remsa sand. Platsen är rik på vegetation med lövträd och buskage. Inga våtare partier är iakttagna och därför är marken ej känslig för slitage. In- och utlopp har ej noterats.

Vägen ansluter till platsen norrifrån och övergår i en grusparkering och slutligen i en mindre, nyanlagd grusväg vilken fungerar som promenadstråk som sammankopplat med andra stigar leder till centrala Rättvik. Det ger en tillgänglighet till området för allmänheten. Dock finns det ingen stig ner till vattnet. Blockering för biltrafik finns på den mindre vägen. Området har hög grundvattennivå och god vattenkvalitet. Det finns kommunal vatten- och avloppsförsörjning i angränsande områden ovanför riksvägen samt vid intilliggande båthamnen. Utredning om hur den allmänna VA-anläggningen kan och ska utökas sker utifrån de behov som eventuellt kommer att uppstå inom LIS-området. Se även VA-plan för Rättviks kommun. Siljan och Siljanområdet berör flertalet kommuner, så som Leksand, Mora och Orsa. Leksand ligger nära LIS-området men har ej pekat ut områden för LIS vid Siljan.

Motivering till val av område: Efter exploatering och tillgänglighetsanpassning är området med sitt öppna läge mot Siljan av intresse för besöksnäringen och kan stärka service i Rättvik.

Lämplig etablering: Hela området är tillgängligt för framtida bebyggelse i form av fritidshus, gärna med möjlighet till uthyrning, om avstånd till järnvägen hålls.

Kända värden och intressen:

- Fornlämningar.
- Riksintresse för rörligt friluftsliv 4 kap. MB (inte på karta).
- Riksintresse för friluftsliv 3 kap. MB (inte på karta).
- Riksintresse för turism 4 kap. MB (inte på karta).

Skyddsvärda områden: Inga delar av området är särskilt skyddsvärda natur- eller kulturmässigt.

Hälsö- och säkerhetsaspekter: Området är utsatt för buller på grund av den närliggande järnvägen samt riksväg 70. Riksvägen och järnvägen transporterar farligt gods. Se inledande kapitel för regler kring exploatering i närhet av järnväg. Områdets historia som lagringsyta för Lerdalssågen har bedömts att inte utgöra risk för bostäder av temporär karaktär. Detta genom en utredning angående risken för markföroreningar. I söder gränsar området till Rättviks reningsverk.

Bedömning: Utredningsområdet är för sin begränsade storlek och brist på naturvärden märkt i sin helhet som ett LIS-område. Området är tätortsnära vilket kan ge särskilda turistvärden vid utformning av fritidshus. Trots restriktionerna kring Siljansområdet samt tätortsnära LIS-områden pekas området ut eftersom att grannkommunen i söder ej har pekat ut områden vid Siljan, samt att det har en liten betydelse i fråga om privat exploatering i området. Riksintresse för friluftsliv och rörligt friluftsliv tas hänsyn till genom att promenadstråk i området behålls och utvecklas. Riksintresse för turism tillgodoses genom användning av marken i besöksnära syften.

Se Siljan, Båthamnen för karta.

10 Konsekvenser

En översiktsplan är just översiktlig och konsekvenser måste tas fram för varje enskilt fall vid exploatering. Konsekvenserna i detta kapitel syftar till de som kan bli av att tillåta bebyggelse inom område för strandskydd.

Följs rekommendationerna för respektive LIS-område torde inga särskilda målkonflikter uppkomma. I tätbebyggelseområden kan konflikt uppkomma mellan önskemålet om bebyggelse i strandnära lägen samt behovet av områden för rekreation och aktivitetsytor eller hälso- och säkerhetsaspekter.

10.1 Sociala konsekvenser

Friluftsliv och tillgänglig strand

Såväl byggande av bostads- och fritidshus som besöksnära byggnader kan ge både positiva och negativa effekter på allmänhetens tillgänglighet till strand och natur. En obebyggd strandremsa kan bli igenväxt och stigar dåligt underhållna. I ett bebyggt område däremot kan släpp med stigar mellan hus uppstå, som blir mer nyttjade via de människor som bosätter sig i området. Stranden kan bli privatiserad och begränsa användandet av sjön till ett fåtal personer.

Skola, barnomsorg och service

Ökad inflyttning till landsbygden har målet att leda till större underlag för närliggande service, skola och barnomsorg. Vissa områden saknar eller har mycket begränsad kollektivtrafik samt längre än cykelavstånd till serviceorter. Här kan problem uppstå för de som inte har körkort eller äger bil.

Idrott och föreningsliv

Lokala idrotts- och andra föreningar kan få ökat underlag av inflyttning till kommunen. LIS kan möjliggöra för föreningar att bygga upp verksamhet i strandnära läge med förutsättning att vattnet tillför något till verksamheten.

Landskapsbild

I obebyggda områden är etablering av ny enstaka bebyggelse ett större ingrepp i landskapet än i väl bebyggda. Vyn över en sjö kan förändras drastiskt genom enstaka uppförd bebyggelse. Friluftslivet kan därför påverkas negativt av detta, trots att stigar och leder är fria.

10.2 Ekologiska konsekvenser

Biltrafik

Kollektivtrafik är ej utbyggd till alla LIS-områden, och i övrigt omfattas kollektivtrafiken mestadels av skolskjuts. Bil kan då krävas till både arbete, skola och livsmedelsbutik. Buller, partikelföroreningar samt ökade olycksrisker påverkar de boendes hälsa. Utsläpp av klimatpåverkande gaser ökar.

Växt- och djurliv

Växters och djurs utbredning och levnadsmiljö påverkas av ny bebyggelse. I val av LIS-områden har områden med höga naturvärden valts bort.

Vatten

Vatten och avlopps nät kan bli aktuellt att bygga ut när ny bebyggelse etableras, liksom gemensamma anläggningar för detta. En upprustning av gamla ledningar kan leda till positiva effekter på yt- och grundvattenkvalité.

10.3 Ekonomiska konsekvenser

Skola, barnomsorg och service

Skola och barnomsorg i landsbygdsmiljö får konsekvenser vid LIS. Kostnader för skolskjuts kan öka i de områden där skola ej finns i närområdet. I de områden där skola finns kan utvecklingen ge en jämn nivå av elever, utnyttja befintliga lokaler och resurser.

Kostnad för hemtjänst kan öka då personalen behöver förflytta sig längre sträckor. Samtidigt kan ett bättre underlag för service växa fram om resurser används på rätt sätt.

Infrastruktur

Alla områden har farbar väg men det kan tillkomma behov av mindre vägar till bebyggelse och mot strand. Utvidgning av vatten- och avloppsnätet sker efter områdesspecifika utredningar. Bredband och elledningar behöver i vissa fall utvidgas till LIS-områden.

Inflyttning

Exploatering kan ge nya bostäder, fritidsbostäder och allmänna anläggningar vilket gör det attraktivt för människor att flytta till kommunen. Med större turism och fler arbetstillfällen inom besöksnäring tillkommer skatteintäkter men också högre krav på service. Beroende på var i kommunen servicen behövs blir detta mer eller mindre betungande för kommunen ekonomiskt.

11 Genomförande och uppföljning

11.1 Genomförande

Nedan följer frågeställningar som ska tas hänsyn till vid planering för uppförande av byggnad i LIS-område.

Var går gränsen för LIS-området? Gränserna för LIS-områden är ungefärliga. Runt Siljan, Oresjön samt Skattungen är de dock hårdare på grund av den särskilda restriktiviteten. För ett område som ligger på gränsen krävs motivering om varför området är innanför LIS-arean.

Krävs detaljplan eller planprogram? Kontrollera om områdesbedömningen kräver att detaljplan eller planprogram upprättas. Planerna behövs när det är frågor som behöver lösas i ett större sammanhang samt för åtgärder som inte innefattas av "Lämpliga etableringar".

Går åtgärden ihop med "Motivering till val av området" och dess "Lämpliga etablering"? Åtgärden ska följa områdets angivna syfte. Om den inte gör det, kan en detaljplan tas fram för att utreda åtgärdens lämplighet. Därefter ska åtgärden undersökas om den tillhör "Lämplig etablering".

Hur står sig åtgärden mot gällande översiktsplans rekommendationer? Rättviks kommuns översiktsplan gäller om inte LIS-planens bedömning säger annat. Utöver det ska bygglovprövning göras.

Hur behandlas intilliggande naturvärden? Höga naturvärden som sträcker sig in på åtgärdens område kräver noga studerande av Natur- och kulturvärdesinventeringen och eventuellt mer detaljerad inventering.

Följer åtgärden angivna "Riktlinjer" i kapitel 8? Riktlinjerna i kapitel 8 gäller för alla områden och ska tas hänsyn till.

Tar åtgärden hänsyn till den områdesspecifika "Bedömningen"? Detta kan handla om hur riksintressen och naturvärden tillgodoses.

11.2 Uppföljning

För att säkerställa att områden där strandskyddsdispens lämnats eller strandskydd upphävs i detaljplan ej privatiserats nära stranden krävs uppföljning och tillsyn.

Förhandsbesked, bygglov, strandskyddsdispens

Om detaljplan ska det kontrolleras att bygglovet följer detaljplanens eventuella krav på fysisk avgränsning.

Om strandskyddsdispens ska det kontrolleras att eventuella krav på avgränsning mot fri passage och eventuella släpp finns inskrivet i dispensen. Bygglovet ska stämma med de krav som ställts i dispensen.

Kontrollplan

Avgränsningskrav ska skrivas in i kontrollplan.

Slutsamråd

Krav formulerade i bygglovsskedet samt i strandskyddsdispensen ska kontrolleras. Se om de har uppfyllts eller låt kontrollansvarig intyga att de uppfyllts, beroende på om slutsamråd sker på plats eller ej.

Tillsynsplan

1-2 år efter färdigställande utformas en tillsynsplan för att systematiskt kunna följa upp åtgärder och byggnader som färdigställts med strandskyddsdispens eller detaljplan med upphävande av strandskydd.

12 Källor

Planer och program

Riksidressen enligt Miljöbalken

Artdatabanken

Länsstyrelsens regionala planeringsunderlag RUM (digitalt material)

Rättviks VA-plan 2016

Rapporter

Naturvårdsverket och Boverket 2009

Inventering av natur- och kulturmiljövärden (se bilagor)

Lagar och förordningar

Plan- och bygglagen (2010:900)

Miljöbalken (1998:808)

13 Bilagor

Inventering av natur- och kulturmiljövärden 2013

Inventering av natur- och kulturmiljövärden 2014

Inventering av natur- och kulturmiljövärden 2017